

UNITED STATES OF AMERICA
JUN 14 1920

SZABADSÁG

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

NO. 137. SZÁM.

THIRTIETH YEAR

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szombathely, 1920. Junius 12.

HARMONCADIK ÉVFOLYAM

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT

NEM KELL A MOSTANI BÉKESZERZŐDÉS

A CANADAI KONVENCIÓ ESEMÉNYEI

Megoldást keresnek arra, hogy a Tőke és a Munka együttes döntőbíróvá váljon.

Nagyobb mozgalom támadt az ir kérdés körül is.

MONTREAL, Canada, jun. 10. Az American Federation of Labor most itt üléselőző konvenciója elé határozati javaslatot terjesztettek avégre, hogy az Egyesült Államokban a munkások és a munkaadók szervezetenek egy más között önkéntes döntőbíróvá váljon, amelynek feladata volna, hogy vitás munkáskérdésekben határozzon. A határozati javaslat szerint ezzel a két fél közötti viszonyt összehangosabbá lehetne tenni s annak kihatása lenne a drágaságcsökkenésére is.

A Kansas állami munkásszövetség megbízottja határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben indítványozta, hogy fejezzék ki rosszaságukat Allen kormányzó munkássága miatt az ipari törvények felállítására érdekében. Ugyanezt kívánja még erősebben formában Connecticut állam munkássága is.

Az ir szabadsággal rokonszenvező delegátusok kijelentették, hogy harcot indítanak az ellen a javaslat ellen, amely azt akarja, hogy a Kormányzat a Konvenció helyesli a Nemzetek Ligájának jóváhagyását. Kijelentették, hogy ellene vannak minden olyan Ligának, amelyik "ünneplésen" kötelezi az amerikai népet arra, hogy Nagybritanniát területi épéséért tiszteljen tartás és megővöjje."

Egy másik felfogású csoport viszont az ellen indított heves küzdelmet, hogy a munkásszövetség indozálja az ir köztársaságot s azt követelje, hogy a brit csapatokat vonják vissza az ir területéről.

Sok delegátus kijelentette, hogy ellenzi, miképpen ilyen határozatot hozzanak, mikor brit területeken konvencionálnak. Nem lehetetlen az sem, hogy végül leveszik a programról ezt a kérdést.

Egy meglepő javaslat, amit bevezestettek, arról szól, hogy "szociálizálni kell az Egyesült Államok bankjait és hitelét azért, hogy a nép együttes befétjeit a nép érdekében használhassák fel."

KREISLER BŐSBÉ UTAZOTT.

Fritz Kreisler, a világhírű hegedűművész huszszor dollár ára food drafttel utazott el az osztrák fővárosba.

NEW YORK, jun. 10. — Fritz Kreisler a világhírű osztrák hegedűművész huszszor dollár értékű food drafttel tegnap utazott el Bécsbe. Ezeket a food drafteket valódi értékre a Kreisler raktárakban fogják beváltani az osztrák fővárosban.

Kreislernek az a célja, hogy az élelmiszereket azok között az osztrák és magyar intellektuális köztársaság szét, a kik tubuszok ahhoz, hogy a szükségüket beismerjék.

Bécsben igen sok orvos, ügyvéd, professor, művész, muzikus, író, színész és más ilyen emberrel tartózkodik, akik nem akarják a nagy világ előtt bevallani, hogy nincsen mit enniük. Ezeken akar Kreisler segíteni.

Kreisler maga akar az élelmiszer szétosztására felügyelni.

ELKÉSZÜLT A PÁRT EGÉSZ PROGRAMJA

Óriási a hőség Chicagóban, tarthatatlan a gyülesteremben. — Délután négy óráig nem dolgoztak a delegátusok. — Megtörtént a megegyezés a legkényesebb kérdésben. — Johnson-Borah győzelme a Nemzetek Ligája ügyében. — A republikánus program.

A SZABADSÁG kiküldött tudósítójának jelentése.

CHICAGO, jun. 10. — Súlyosan tévednek, akik napok óta azt jósolják, hogy hosszú lejáratu lesz a republikánusok elnökjelölő konvenciója. Ha olyan arányban emelkedik a hőség továbbra is, mint a konvenció megnyitása óta, úgy hamar szétjelleknek az izáadó delegátusok és végetvetnek annak a szörnyű önkínzásnak, amit a Coliseum 96 fokos hősége okoz. A villamos legyezők beláthatatlan tömegével szerelték fel az óriási tanácskozó helyiséget, de a jámbor legyezők minden erőfeszítése hasztalan a gyilkos hőségű nap sugarak ereje ellen.

A mai ülés pontos időben nyitotta meg Lodge szenátor, a konvenció elnöke, aki az agg Gibbons bíboros magasztos, lélekemelő előszója után, azonnal azt indítványozta, hogy délután négy óráig fuggessze fel a munkát a konvenció.

Az elnök indítványát nem fogadták egyhangú lelkesedés és úgy hangzott, hogy erőteljesebben zugett fel a "nem"ek tömege, mint az "igen"eké. Ebben a szavazásban részt vett azonban a hallgatóság is, mert amikor az elnök elrendelte a felállással való szavazást, azonnal kiünt, hogy a túlnyomó többség elfogadja az indítványt.

Az elnök azzal indokolta az ülés felfüggesztését, hogy a rezolúció-bizottság nem készült még el munkájával. McCormick szenátor, a bizottság nevében be is jelentette, hogy a bizottság elvileg megállapodott már minden kérdésben, de a program helyes kidolgozására és megszövegezésére délután négy óráig terjedő időre van szüksége.

A program-készítő bizottság elintézte végre a "legkényesebb diót" is, megállapodott a Nemzetek Ligája kérdésében. Ettől a ponttól félt legjobban a párt, mert már-már úgy látszott, hogy Johnson szenátor hívei szakításra viszik az ügyet, ha a párt nem teszi hivatalosan magáévá a rideg visszautasítást álláspontra.

A bizottság tagjai egymásután "vették munkába" a szigorú Borah szenátort, aki a legodaadóbb híve Johnsonnak és végül sikerült a puhítás munkája, — de tagadhatatlanul jelentős eredményeket értek el Johnsonék, akik az első győzelmet aratták ezzel.

A hivatalos kompromisszum szerint a republikánus párt pálcát tör a békeszerződés és a Nemzetek Ligája mai formájá felett és előszeretettel adózik azoknak a szenátoroknak, akik mindent elkövetnek, hogy a békeszerződés ne emelkedjék jogerőre olyan formában, amint azt Wilson elnök Versájlésben elfogadta. — Kimondja a párt, hogy bármilyen idegen országilag csak olyan szövetség köthető, mely minden tekintetben fenntartja az amerikai ideálokat és nem ütözködik Washington és Monroe elveibe. Végül kijelenti a párt, hogy olyan nemzetközi szervezet megalkotását, melynek hivatása az egyes nemzetek között fölmérülő ellentéték elintézése, — helyesli.

Délután négy órakor újból megkezdik a munkát a delegátusok és az előzetes terv szerint, addig tart az ülés, amíg nem végeznek a platformmal, úgy, hogy holnap elhangozhatnak az ajánló beszédek és esetleg megkezdődhet a szavazás.

A republikánusok programjának teljes szövege nem került még a nyilvánosság elé, de szétlétben-hosszában beszélik, hogy fő pontjaiban a következőket mondják: —

A Wilson kormányt és a háborús ügyek elintézésének ferde módját bírálja szigorú hangon legelőször is a platform, mely azonnal kijelenti, hogy a republikánus párt minden erejével szembeállít olyan mozgalmakkal, melyek akár nemzetközi alapon, akár belső igazgatással, az Egyesült Államok jelenlegi kormányzati rendszerét meg akarják dönteni.

A REPUBLIKÁNUS PLATFORM ÉS A FARMEREK

A mezőgazdák szintén előterjesztették a maguk kívánásait a republikánus konvencióban.

A munkásság a sör és asztali bor mellett.

CHICAGO, Ill., jun. 10. — A farmerek, a munkások és a gyárosok előterjesztették a maguk követeléseit a platform-készítő bizottság elé. A farmer szervezetek megbízottjai 31 állampontot képviselnek Chicagóban. Kijelentették, hogy torkig vannak már a fényes ígéretekkel, amikkel 20 éve hitegetik őket a ezert most ók állanak elő követelésekkel. Ezek a követelések a következők: —

Alapvető iparnak a mezőgazdaság isméről el. — Kötelező ígérte a farmerek részére, a szövetségi piacrahozatali jogának teljes elismerése dolgában.

Hathatós szövetségi ellenőrzés a husvások és más élelmiszer készítő felett.

Törvénykezés a farmlételek rendezése végett.

A vámtörvények hozatalánál a mezőgazdaság figyelembe vétele.

A természeti erőforrások megvédése. — A szőlési, gyümölcsös és saját szabadságot korlátozó törvények visszavonása.

Békeidőben a kötelező katonai szolgálat ellenzése. — Fokozatos jövedelmi és tulajdonosok, az örökösödési adó bevezetésével.

Szigorú bevándorlási törvények.

Az amerikai munkásszövetség képviselője a munkásság nevében azt kívánja, hogy végül legyen a platform szakaszába a könnyű bor és sör készítését megengedő szakaszt is. Viszont voltak, akik a szárazság mellett foglaltak állást.

A Gyáriparosok Országos Bizottságának fő jogtanácsosa a következő szakaszt ajánlotta az iparosok részéről: —

A kormány tulajdon vagy kormány kezelés ellenzése. — Kormányellenőrzés és a társulások korlátozása minden olyan esetben, mikor az ilyen társulások a közönség érdekei ellen vannak. Ez megvalósítandó úgy a gyárosokkal, mint a munkásokkal szemben a vonatkozón a sztrájkokra s kizárásokra is.

A tulajdonadó eltolása. — A háborús adósságok megfizetésének kitolása arra az időre, mikor az ipar magához tér a jobb viszonyok között.

Magántulajdonban levő, de kormány segítségével működő vasutak és kereskedelmi hajózá.

Megfelelő jutalom a volt katonáknak.

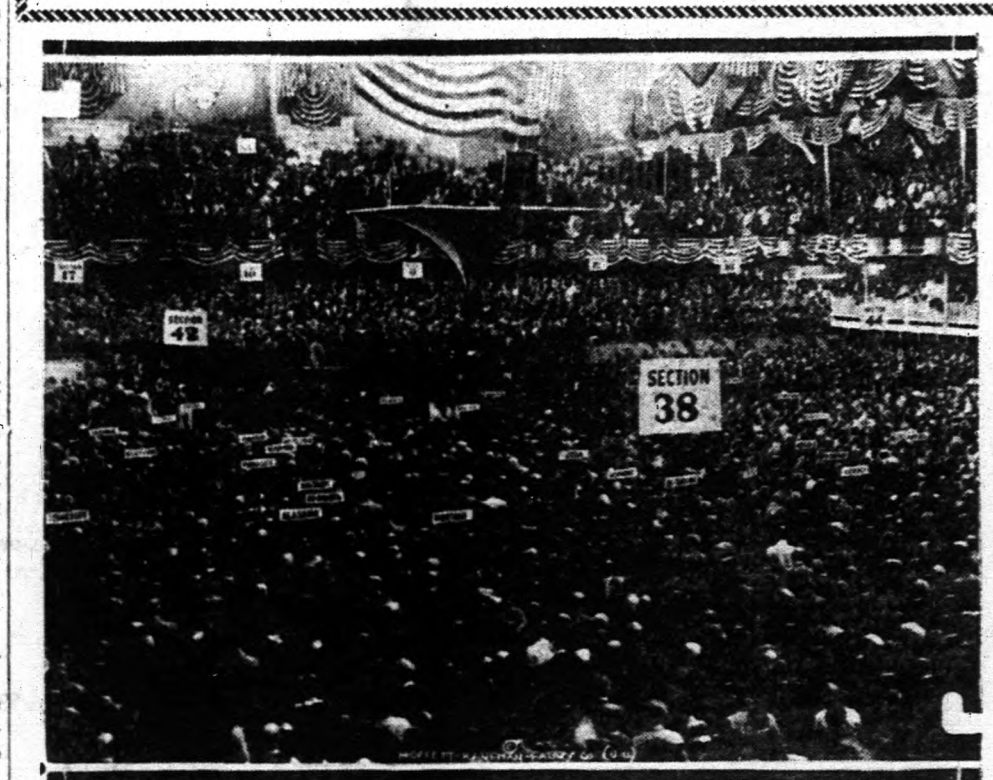
Előterjesztette a maga kívánásait a Nők Nemzetközi Ligája is, akik között ott van a köz szabadságok biztosítása, az általános lefegyverzés kérdése, stb.

Nitti bukása

RÓMA, jun. 10. — Nitti miniszterelnök bejelentette az olasz kabinet lemondását.

A bejelentés a kamarában a szocialisták nagy éljenzéssel fogadták. Lemondott a képviselőház elnöke, Orlando is. A politikai helyzet nagyon sötét, dacára annak, hogy a kormány a kenyéradó visszavonásával is megpróbálta a közönség rokonszenvét megnyerni.

96 fokos melegben dolgoznak a delegátusok

A Coliseum hatalmas terme, melyben közel 14.000 ember szorong a rekkenő hőségben izgatottan várva az eredményre.

TILTAKOZNAK A SZÖVETSÉGEK KÉPVISELŐI

Az Egyesült Államok megbízottjának jelentése a budapesti zavargásokról és üldözésekről.

A Nemzetgyűlés vihara a "felelőtlen" elemek ellen

WASHINGTON, jun. 10. — U. Grant Smith, az Egyesült Államok budapesti megbízottja, hivatalos jelentést küldött a külügyi hivatalba, melyben tudatja, hogy a szövetséges országok Budapestén székelő megbízottai közös küldöttséget küldtek a magyar kormányhoz és arra kérték, kövessen el mindent, hogy Magyarországon visszaálljon a rend uralma és megszűnjön a "kisebbségek" üldözése.

Grant Smith hivatalos jelentésében előadja, hogy az elmúlt hét péntekig nagyobb zavargások voltak Budapesten, melyek alatt egy embert megöltek és egyet, közvetlen a francia misszió háza előtt, Hamelin tábornok személtárára, súlyosan megvertek. Másnap a kormány szigorú felhívást intézett a néphez, melyben mindenkit figyelmeztetett a zavargások megismétlésének súlyos következményeire és súlyos büntetésekkel fenyegette meg a rendezőket.

A szövetségek megbízottainak együttes tiltakozása az első lépés, amely a sokat emlegetett magyarországi üldözéseket a nyilvánosság előtt szóvá teszi.

BUDAPEST, jun. 10. — A Nemzetgyűlés szerda ülésén szóba került a legutóbb lezajlott botránny események. Közvetlen a békeszerződés aláírása után törték ki a zavargások, melyeknek éle a zsidók ellen irányult. A Nemzetgyűlésen óriási vihar alakult ki a kérdés körül és a vitában két nagy csoportra oszlottak a képviselők, — Habsburg-pártúra és Habsburg-ellenesekre. A vita főmögátvá felekezeti kérdések alkották.

Az beszélek, hogy amennyiben a zsidó áldozatok eltemetésére a rabinsok nem vállalkoznak, úgy a szörnyű kitérésnek eldozatait református papok segédkezésével temették el.

A Nemzetgyűlés tagjainak túlnyomó többsége a legérősebb eljárást követelte a zavargások résztvevőit ellen és a legelső rúbb övintézkedéseket sürgette az eset megismétlődésének megakadályozására és egyuttal tiltta ki az ellen, hogy "egyesek" befolyásolni akarják a törvényhozást.

Kluck kivándorolt

Svájában vásárolt házat a volt német hadvezér.

Alexander H. R. Kluck, aki vezére volt annak a német hadseregnek, amely 1914-ben Páris ellen indult, kivándorolt Németországból. Csúdjával együtt a Bernhez negyvenegy mérföldnyire levő Aarau helységbe érkezett. Kijelentette, hogy Németországban nem lehet élni. Svájcban házat vásárolt és itt fog élni a jövőben.

Kluck egyike volt azoknak a német katonáknak, akiknek kiadástát követelték a szövetségesek. Arvval valódták, hogy Senlisben megölette a csekeknek visszatartott polgárokat a Aerschooban véletlen civileket mészároltatott le.

SZTRÁJK VAGY FORRADALOM SZÓL GOMPERS

Samuel Gompers, az American Federation of Labor elnöke a republikánus párt elé ezt a két lehetőséget terjesztette.

Gompers a munkásság érdekében szóltott. A végrehajtó bizottság szerepe.

CHICAGO, Ill., jun. 10. — Vagy joga van a munkásságnak sztrájkolni, vagy pedig forradalomba megy.

Végéreményében ez volt az alternatíva, amit Samuel Gompers, az American Federation of Labor elnöke tegnap a republikánus párt végrehajtó bizottsága elé terjesztett.

Gompers nem fenyegetődzött forradalommal. De drámai hangon kijelentette, hogy abban az esetben, ha továbbra is olyan törvényekkel dolgoznak a munkások ellen, mint az Esch-Cummins-féle vasuti törvény, hogy a többször nem is essek szó, nagyon könnyen forradalmi hangulat kaphat lábra, amit azután sem a kormány maga, sem a kormány közegek, sem a munkásszervezetek vezérei nem lesznek képesek megfékezni.

A kicsi, köpcös, harcmaria, időverté, öreg munkásszévér nagyon komolyan figyelmeztette az eshetőségekre a bizottság tagjait, akik között nem akadt egyetlen egy sem, aki szimpátiázt volna azokkal az eszmékkel, amiket Gompers hirdetett. A konvenció eddig Gompers szava volt az egyetlen őszinte, igaz szó, komoly szó. Felúnto a republikánus konvenció, hogy nagy, igazi lelkesedés nincsen sem személyek, sem elvekkel szemben.

Gompers Mathew Wollnak, az American Federation of Labor alelnökének a társaságában egyenesen Monrealból jött ide. Chicagóbeli Gompers visszatért Montrealba, ahol valószínűleg újra megválasztják az American Federation of Labor elnökévé, ezuttal harminckilencédesz.

Véres harc a gyűjtőgatókkal

Ulsteriek szembeszálltak egy portyázó ir bandával.

EDWARDS ISMÉT A PROHIBICÓ ELLEN BESZÉLT

BELFAST, junius 10. — Lístellaw faluban, amely a katolikus irrel nem rokonszenvező ulsteri irk határhelysége, héves ütközést történt egy portyázó ir csapat és ulsteri önkéntesek közt. Az irrek vagy ötvenen voltak s az volt állítólag a céljuk, hogy felgyújtás a listellaw-i törvényeségi épületet.

A harcban két ulsteri megsebesült, az egyiknek tüdejét furta keresztül a golyó. Az irrek közül vagy hatan sebesültek meg. Ezeket a bajtársaik magukkal vitték.

A később megérkezett angol katonaság gyűjtőkonya anyagokat talált a törvényeségi épület kapujában.

AMERIKAI HADIFOGOLY SZÖRNYŰ TRAGÉDIÁJA

Vízbe fulladt egy amerikai a fogolytáborból való menekülésé közben.

BERN, junius 10. — Az Ill folyóból az ausztriai Feldkirch mellett egy férfi holttestét fogták ki a halászek. Azt hiszik, hogy a halott nem volt más, mint egy amerikai tiszt, aki valamelyik osztrák fogolytáborból Svájcba igyekezett menekülni s ekközben fulladt a folyóba.

A halottan amerikai gyártmányú ruhát és csizmát találtak. Egyelőre Gisingen helység temetőjében hantolták el.

LEMONDOTT ALLAMTITKÁR.

Breckenridge Long szenátornak pályázik.

WASHINGTON, jun. 10. — Breckenridge Long harmadik külügyi Államtitkár lemondott és lemondását elfogadta Wilson elnök.

Long azért vált meg állásától, mert Missourii állam szenátora akar lenni a szövetségi szenátusban. Már el is utazott St. Louisba, hogy személyesen vezesse választási kampányát.

LOS ANGELES LEPIPÁLTA MÁR SAN FRANCISCOT

A legutóbbi népszámlálási adatokból kiderült, hogy St. Louisot nyugatra Los Angeles a legnagyobb város.

Los Angeles lakosainak a száma a legújabb adatok szerint 575,480.

WASHINGTON, jun. 10. — A népszámlálási hivatal legújabb adataiból az derült ki, hogy az utolsó tíz esztendő alatt Los Angeles jóval túlhaladta a nyugati eddigi legnagyobb városát, San Franciscot. A népszámlálási hivatal az utolsó huszonegy óra alatt nyilvánosságra hozta mindkét város lakosainak a számát. Most St. Louisot nyugatra Los Angeles a legnagyobb város.

De nemcsak San Franciscot pipálta le a nagyszertien fejlődő Los Angeles, hanem Buffalo, Washington, Newark, Milwaukee, Cincinnati, és New Orleansot. Los Angeles lakosainak a száma most 575,480.

Los Angeles lakosainak száma az utolsó tíz esztendő alatt 256,410 lakossal emelkedett.

San Francisco lakosainak a száma a legutolsó hivatalos kimutatás szerint 508,410.

Az utolsó tíz év alatt tehát San Francisco lakosainak a száma huszonegy százalékkal növekedett, míg Los Angelesé nyolcvan perccel.

Azaz, hogy a népszámlálási hivatal eldöntötte San Franciscot és Los Angelesnek a sorsát, már csak öt olyan nagy város marad hátra, amelyeknek a sorsa érthető igazlat kell mindenfél az Egyesült Államokban.

Ez az öt város: Cleveland, Detroit, Chicago, Philadelphia, Kansas City. Az említett két városon kívül még a következőknek az állapotát hozta nyilvánosságra a népszámlálási hivatal.

Város	lakos	lak. növ.	lakos. %-ban
Fresno, Cal.	44,614	19,727	72.2
Stockton, Cal.	40,296	17,942	72.2
Pasadena, Cal.	45,234	18,942	49.7
Saginaw, Mich.	51,303	11,293	22.6
Chillicothe, Mo.	6,525	259	4.2
Pittston, Pa.	18,484	2,259	12.8
Beverly, Mass.	40,109	6,625	19.8
Pensacola, Fla.	31,025	8,052	25.0

HOUSE EZREDES KÜLDÉTESE

Wilson elnök bizalmasa magán ügyben megy Európába.

WASHINGTON, jun. 10. — E. L. House ezredes utlevélt felnyomódott, hogy a legközelebbi hajójával Európába utazhassék.

Az ezredes, aki Wilson elnöknek a háború folyamán gyakran volt személyes képviselője Európában, megérkezett az utlevélért való folyamodás hírére, de kijelentette, hogy nem hivatalos küldetésben, hanem magán ügyben utazik Európába, ahol Párisban, Londonban és más székvarosokban hónapokig tartó tárgyalásokat folytat.

Antánt vezérek találkozása

PÁRIS, jun. 10. — Mielőtt a szövetségesek megtartanák a maguk konferenciáját a németekkel, aminek a napja jul. 5-re van kitűzve, előzőleg egymással jönnek majd össze, még pedig a nagy konferenciát közvetlenül megelőző napokon. Emlégetik azt is, hogy Lloyd George angol miniszterelnök e hó 20-án Párisba megy, hogy bizonyos kérdéseket a németek által fizetendő indennitás ügyével kapcsolatban Millerand miniszterelnökkel megbeszéljen.

A SCHENECTADYI SZERENCSÉTLENSÉG.

Eddig tizenöt a halottak száma. — Lehet, hogy még több is lesz.

SCHENECTADY, jun. 10. — Megemlékeztünk róla, hogy tegnap Schenectadytól két mérföldnyire a Michigan Central egy express vonata beleszaladt a nyit sinen vesztelő New York Central egy személyvonatába. A szerencsétlenség okozója vonat vezetője és tizenegy másik ember, valamennyien utasok, meghaltak. A legújabb hírek szerint az orvosok azt mondják, hogy a súlyosan sebesültek közül is többen meghalnak rövidesen.

A MEXICOI KONGRESSZUS.

Adolfo De La Huerta ideiglenes elnök huszadikára hívta össze a kongresszust Mexicóban.

MEXICO CITY, jun. 10. — Adolfo De La Huerta, Mexico köztársaságának ideiglenes elnöke ennek a hónapnak huszadikára hívta össze az új kongresszust.

Ebben az ülészakban három fontos kérdés kerül a mexicói honatyák elé.

Az első az új választójog betervezése.

A második a közoktatásiügyi miniszteriumnak felállítására.

A harmadik a munkáskártalanítási törvény betervezése.

Az összes politikai pártok nagy érdeklődéssel tekintenek a kongresszus új ülészaka elé.

HIREK A NÉMET VÁLASZTÁSOK FELŐL.

BERLIN, június 9. — A tegnapi megejtett általános választások eredményéről beszámoló nem hivatalos hírekkel arra lehet következtetni, hogy az ipari vidékeken a független szocialisták arattak győzelmet, felülmulva eddigi sikereiket is.

Eddig a német néppárt (a volt nemzeti liberálisok) vezetője a polgári pártok előtt, de jóll áll a Német Nemzeti Párt is, az előbbi konzervatívok pártja.

A berlini munkáskerületekben a szavazóknak 80 százaléka leadta a maga szavazatát a általában a választójoggal bíróknak mintegy 70 százaléka lemaradt.

WILSON NAGYON ÉRDEKLŐDIK A KONVENCIÓ UTÁN

A republikánus konvenció minden egyes szavát és cselekedetét megtáviratozzák a Fehér Háza.

Az elnök a konvencióról pontosan akar értesülni lenni.

WASHINGTON, jun. 10. — Wilson elnököt nagyon érdekli, hogy a republikánus párt országos konvencióján Chicagóban mit csinálnak és mit mondanak az emberek.

Ennek követekében a Fehér Ház egyenes összeköttetésben áll a konvencióval. Külön telefon vezeték van, külön távirati összeköttetés. Az elnök a szó szoros értelmében a konvencióval kapcsolatban minden egyes szóáról értesülve van.

A magán összeköttetésen kívül egy jól ismert hírügynökség is értesíti az elnököt, szintén perceről-percre.

A távirati ügynökségnek a huzalja nem a Fehér Háza vezet, hanem az elnök irodájába, ahol Tumulty, az elnök titkárja tartózkodik és az ő révén tudja meg Wilson a chicagói eseményeket.

Eddig hivatalos kijelentés nem történt ebben az irányban, de hivatalos körökben nagyon valószínűnek tartják, hogy a következő három nap alatt az a hír érkezik Chicagóból, hogy a republikánus párt két részre oszlott. Epen úgy, mint 1912-ben.

Johnson, californiai szenátor lesz ennek a szakadásnak az oka. Epen úgy, mint 1912-ben Roosevelt volt a szakadás oka.

Az utolsó huszonegy óra alatt demokráta képviselők és szenátorok, akik valami ok miatt kénytelenek voltak Washingtonban maradni, valóságilag megostromolták a kormány hivatalokat.

A hentes keddi kabinet ülést megtartották ezen a héten is. Az elnök a kabinetje tagjaival majdnem két órán keresztül tárgyalta a bel és külpolitikai eseményeket. A kabinet egyetlen egy tagja sem volt hajlandó nyilatkozni arról, hogy a minisztertanácsban miről volt szó.

Köfönai egyezség

Franciáország és Belgium megállapodása a kölcsönös védelemre vonatkozóan.

BRÜSSZEL, június 10. — Albert belga király hosszú konferenciát tartott Marguino generális vezérkari főnökkel má délelőtt. A generális a konferencia után azonnal elutazott Párisba, ahol Foch marsallal fog tárgyalni a Franciaország és Belgium közt megkötendő katonai egyezségről vonatkozóan.

Az egyezség értelmében a két ország egymást kölcsönösen segíteni fogja ellenséges támadás esetén.

PUSZTÍTÓ ERDŐTÜZEK.

Canada, Ontario tartományában is nagy területeken pusztult el az erdőszék.

COBALT, ONT., június 10. — Az erdőtüzek még erősen pusztítanak ma is Cowganda és Latchford kerületekben. A Beston Creek kerülettel már sikerült összeköttetést létesíteni. A jelentések szerint a lakosságnak hosszú küzdelem után sikerült csak megmenteni otthonát az erdőtüztől.

ISMERI ÖN A VERHOVAY SEGÉLY EGYLETET?

Ismerkedjék meg vele még ma. Az ismeretség hasznára lesz Önnek és családjának. Keresse fel a helybeli fiók tisztviselőit, vagy tagjait, ők majd részletes felvilágosítást adnak Önnek.

Ha az Ön lakóhelyén nincsen fióka a Verhovay Segély Egyletnek, az esetben írjon felvilágosításért a központi titkárnak erre a címre:

Secretary Verhovay Aid Association, Hazleton, Pa.

Chieftain-féle szintaró cipő-krém

Folyadék, vagy szappan. Gyorsan megszárad és bőrre csúsz.

Szappan és folyadék.

Mindenütt kapható.

Chieftain Mfg. Co., Charleston, W. Va.

Az Ismid gólfot lezárták

Az Ismid gólfot az angolok azért zárták el, mert a török forradalmárok egyre veszedelmesebbek lesznek.

KONSTANTINÁPOLY, jun. 10. — A Márvány tenger keleti kiszáradását, az ugynevezett Ismid gólfot az angolok rendeltére minden hajózás elől lezárták. Az angolok rendeltérének az áll a háta megett, hogy a gólf partján a török nacionalista forradalmárok az utóbbi időben mind merészebbek lettek.

A nacionalisták hétfn rá tették a kezüket egy repülőgépre Maltepeben, ami Konstantinápoly és Ismid között a feleuton van a gólf északi partján.

A nacionalista forradalmárok sikerült tíz repülőgépet a kezükbe kaparintani. A repülőgépek közül csak három volt képes Angora irányában elmenekülni. A többieket teljesen összerongálták. Az egyik repülőgépen állítólag emelkedett Enver pashának, a volt török hadügyminiszternek a felesége, nagy mennyiségű pénzzel.

A nacionalisták, ugyanezek hétfn, elfoglalták Karah Musalt, a gólf nyugati partján. Örményországban ismét vannak harcok. Az ország belsejében az örmények elkecseregetnek a bolshevikek ellen.

A bolshevikek állítólag már több oldalon kénytelenek voltak visszavonulni.

POLGÁRHÁBORUT EMLEGETNEK A NÉMETEK

A választások eredménye nagy bizonytalanságot hozott magával egész Németországban.

A szocialisták nem akarnak közösködni a néppártiakkal.

BERLIN, Jun. 10. — A választási eredmények kapcsán bekövetkezett zűrzavar az oka, hogy Németországban suttogva ugyan, de igen sokat emlegetik, hogy polgárháború törhet ki.

Igen nagy gondot okoz, hogy mit csinálnak a nagyon megnövekedett reakció néppárttal, mivel a többségi szocialisták nyomtatékosan kijelentették, hogy ezekkel koalíciós kabinet alakítására nem vállalkoznak.

Ezek a szocialisták bizonyosra veszik, hogy a néppárttal való közösködés elidegenítene tőlük igen sok tagot, akik aztán a már úgy is megnőtt széles baloldali irányhoz szegődének.

Másikülönben úgy látszik, koalíciós kormányt másképpen nem lehet alakítani, csakis akkor, ha a szélső irányzatok valamelyike enged az álláspontjában. Müller kancellár ebben a tekintetben, mielőtt kabinetalkotáshoz fogna, a független szocialistákkal fog tárgyalni.

A pártok új alakulása a Reichstagban a végleges eredmények szerint a következő:

Többségi szocialista 110

Független szocialista 80

Centrumpart 67

Nacionalista 65

Néppárt 61

Demokrata 45

Bajor néppárt és vegyes 32

AMERIKA MOST NEM KÉR SPABAN SEMMIT SEM

Az Egyesült Államok a Németországától járó 750,000,000 dollár kártérítést most nem fogja követelni Spaban.

A konferencián az Egyesült Államok félhivatalosan lesz képviselve.

WASHINGTON, jun. 10. — A háborúból kifolyólag Németország az Egyesült Államoknak szintén tartozik kártérítéssel. Még pedig nem kevesebbel, mint 750,000,000 dollárral. Az Egyesült Államok a spai konferencián, minden valószínűség szerint, ennek az összegnek a megtérítését most nem fogja követelni, de azért annak, mondják a hivatalos személyiségek Washingtonban, hogy nagyon kevés remény van arra, hogy az Egyesült Államok ezt a pénzt kérés, sőt követelés nélkül megkapja.

Az Egyesült Államokat egyelőre nem szólították fel a szövetségesek hivatalosan, hogy betervezzék azt az összeget, a melyre a német kártérítésből igényt tart, a konferencián. A pénzügyminiszterium azonban kézen van arra, hogy bármikor betervezzék ezt a fentebb említett összeget. Az sem lehetetlen, hogy az Egyesült Államok követelését majd valamelyik nagykövete fogja Spaban előterjeszteni.

Most már egészen bizonyos, hogy a spai konferencián az Egyesült Államok hivatalosan nem lesz képviselve. Ellenben egészen bizonyos, hogy félhivatalosan igen is képviselve lesz, mert a kormány semmit se kíván jobban, mint azt, hogy a spai eseményekről pontosan informálva legyen.

Az Egyesült Államok képviselője semmi esetre sem fog azzal a joggal bírni, hogy a konferencián szót emeljen akár melyen irányban is. Csak, mint csendes szemlélő lesz jelen.

A SZABÓK SZERVEZETEI EGYESULNEK.

MONTREAL, jun. 10. — A munkásszövetség konvenciójával egyidejűleg más munkásokonferenciákat is tartanak mostanában Montrealban s az egyik ilyen konferencián a megjelentek arra törekednek, hogy az amerikai szabók szakszervezetét hozzanak létre. Ilyen módon, hogy Amerika elismerését akarják megnyerni, hogy kinevezték amerikai követé Iglasias Calderon ügyes diplomata, a kinek felajánlották a külügyminiszterséget is, amit azonban nem akart elfogadni. Abban az esetben, ha az amerikaiak elfogadják rendkívüli követnek, — nemcsakára nagykövetté fogják kinevezni.

Figyelmeztetés.

Ugy a magyar koronának, mint a csehoszlovák koronának, az Erdélyben forgalomban lévő lei-nek és a jugoszláv koronának az árfolyama csaknem napról-napra változik. Az amerikai magyarok tehát — akár hozzátartozóknak küldenek pénzt, akár magyarországi bankban helyeznek el nagyobb összegeket — olyan bankhoz vagy bankárhoz forduljanak, akiknek a neve biztosíték arra, hogy ügyfeleit lelkiismeretesen és becsületesen szolgálja ki. Kiss Emil bankár több, mint husz esztendőn keresztül bizottságot tett pontossággal és megbízhatóságáról, akik vele küldenek pénzt, bizonyosok lehetnek abban, hogy a legolcsóbb napi árfolyamot számítja. Budapesti irodája utján a hazaküldött pénzt a lehető leggyorsabban kapják meg hozzátartozóik.

KISS EMIL BANKÁR

133 Second Ave., New York

Pénzküldés
Magyarország minden részére teljes felelősség mellett

Hajójegyek
a legalkalmasabb és leggyorsabb hajókra

Ó-hazai ügyek
pontos és szakértői elintézés

Családtagok
kiszámlázott ügyekben irjon levelet a szükséges felvilágosításért

Dollárbetét
után 4% kamatot kap. Pénzt felmondás nélkül kivetheti

Pénzváltás
hazautazók részére. — Minden dollárért megfélélt külföldi pénzt kap

Dollár utalvány
Bécsbe és Budapestre

Gyorsan és pontosan fizetjük ki

az óházában élő szeretteinek — a megszállott és meg nem szállott területeken egyaránt — a Záró C. Henry, New York állam bankfelügyelete alatt álló bankár utján küldött összegeket.

Törvényesen lebélyegzett koronákban

vagyis a címzett annyi koronát kap odaát, amennyit Ön nálunk a részére felad. Záró C. Henry bankár mindig a legalacsonyabb árfolyamot számítja, úgy hogy pénzt spórol mindenki, aki pénzt ő általa küldi.

A magyar korona szilárdabb lett

az utóbbi időben, de még mindig elég olcsó. — Ve gyen koronát, mielőtt megdrágul.

PENZVÁLTÁS
Záró C. Henry New York állam bankfelügyelete alatt álló bankárnál mindenkor nagyobb mennyiségű arany, ezüst és papír pénz van készletben, melyet vevőinek a legolcsóbb napi áron ad el.

HAJÓJEGYEK
Záró C. Henry bankár az összes hajótársaságok megbízott képviselője, és minden vonalra a társaság eredeti árain ad el hajójegyet. Irja meg, melyik hajóval akar menni, küldjön be előleget s lefoglalunk a részére jegyet.

HOZZÁTARTOZÓK KIHUZATÁSA EURÓPÁBÓL
Záró C. Henry saját megbízottja személyesen felkeresi az Ön óházai rokonait, akiket ki akar hozatni és segédkezik nekik a kijövetellel kapcsolatos ügyek elintézésében. Bármily pénzküldési, hazautazási vagy kihozatali ügyben írjon vagy jöjjön e címre:

ZÁRÓ C. HENRY, Bankár

39 COOPER SQUARE, NEW YORK CITY

pénzének teljes annyi koronát, hogy odaát a Ne felejtse el, lehet küldeni, küldésre azok is k annyi koronát ezése napján ér. mennyi koronát ig tudja mennyi unk feladott komég ha átutalás vagy háromso-

ANK?

pénzben, vagyis it feladott és kamilyen Magyar- yet minden fize- fogádnak.

K AT?

hető legrövidebb

ETÉSEINK

többek. Magyar- pviselőnk és így zöljük. Kifizeté- az összes átutalá- mert minden kifi- lyéhez eső legkö-

ANK EKKEK?

z a bankhoz vagy et Ön kiválasztott etétkönyvet kiho- betéteket is így

HAZA TAZNI?

elésején induló má- sainkat egyik fő- bbször megjárta odni, hogy utasa- a szükséges látta-

MI BANK

elnök.

FIKÖZLET: 1597 SECOND Ave. Cor. 83rd Street.

gyarok! s 25-ig, akik fel- talujukba utazni.

BURGNAK ANAK.

JÁNOS és kivándorítási

w York, N. Y. ca.

Utazás az óházába

A ZOK az amerikai magyarok, akik már átutaztak Európába s hajójegyüket a State Banknál, ennél a hatalmas amerikai pénztintézetnél szerették be, a legnagyobb hálával gondolnak vissza a bankra, amely szolgálatkészséggel segítette nekik minden az utazással járó ügyük elintézésében.

A ZOK az amerikai magyarok, akik a nagy utat csak ezután szándékoznak megtenni, a saját érdekében cselekszenek, ha hajójegyüket a State Banknál szerzik be, mert itt lelkiismeretes kiszolgálást, gyors elintéztést és pénzmegegyeztetést érnek el. Mielőtt bárhol hajójegyet venne vagy pénzt váltana, írjon felvilágosításért e címre:

The State Bank

378 Grand Street, New York

BUFFALO ÉS KÖRNYÉKE

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

MAGYAR IFJAK MUNKÁJA AMERIKAI EGYETEMEN.

A "University of Dubuque, (Iowa) Kossuth Lajos Önképző Körének beszámolója.

A Kossuth Lajos Önképző Kör öt éves fennállásának események ben gazdag emlékünnepet ült meg a dubuque-i egyetem magyar ifjusága. Ez alkalommal hálátelt szívvel emlékeznek meg a kör tagjai azon ifjakról, kik nagy eszméktől áthatva, lehetővé tették a kör megalapítását.

Öt évvel ezelőtt néhány magyar fiatal tanuló szükségét látta oly irodalmi kör felállításának, hol hetenkint egyszer összejöhön szülőhazánk nyelvnek és szépirodalmi műveinek tanulmányozására.

Hogyan kettőzött célját körünk elérje, könyvekre volt szükség, melyre azonban a tanulók szűk anyagi helyzete nem engedte.

E helyen nyilatkozzuk hálátelt köszönetünket a Szabadságnak és a Szt. Louis és Vidéknek, melyek lapok mindenkör tanulóinkat adták kölcsönüknek, a magyar tanulókkal szemben

Magyar ifjak munkája amerikai egyetemen. A Kossuth Lajos Önképző Körének beszámolója. A Kossuth Lajos Önképző Kör öt éves fennállásának események ben gazdag emlékünnepet ült meg a dubuque-i egyetem magyar ifjusága.

A tanulók névsora: Klausner Benő, Kiss Lajos, Kerestési Imre, Csorba János, Fejes József, Kovács Mihály, Jó Pál, Elő Pál, Ferkes József, Bessemer István, Jakab János, Páncs József, Dauda József.

GYÁRI BALESET

Detroit, Mich. — Frölich Lajos 40 éves honfitársunkat május 22-én a Proctor Keefe Co. Automobil body gyárában baleset érte.

Igen nagy örömről szolgálta, ha Pivány Jenő ur példáját követve a jövőben és tanulságos előadásokkal hozzájárulnak fejlődésünkhöz.

Hálás köszönettel tartozunk intézetünk elnökének, dr. C. Steffensnek, ki mindenkor szíven viselte a magyar tanulókat ügyeit és tőle telhetőleg mindig segítségünkre volt úgy anyagi mint szellemileg.

Midőn ezt mondhatjuk egy amerikaiúról, akkor fájdalommal érint bennünket az a tény, hogy a magyarság nem tanusított kellő érdeklődést irányunkban, habár a Szabadság és több más lapok többször is közölték működésünk ismertetését.

Mindazok, kik érdeklődéssel viselkednek körünk és az itteni magyar tanulókat iránt, bármely fölvilágosításért bátran fordulhatnak úgy dr. C. Steffenshez, mint intézet elnökéhez, mint Földessy György tanár urhoz, a magyar osztály vezetőjéhez

A Buffalo-Tonawandai Magyar Református Egyház köréből.

Konfirmáció. A konfirmálás Buffalóban május 16-án, Tonawandán pedig Pünkösdkor tartott meg. Buffalóban konfirmáltak: Bacsó Erzsike, Batka József, Bus An-

A buffalói ref. egyház konfirmáltjai.

na, Bus Ferenc, Décsmán Anna, Décsmán Ilonka, Décsmán Margit, Gédra Ilonka, Hudák András, Kaduk István, Karap József, ifj. Nagy János, Petriosek Zsuzsanna, Pirk Erzsike, Pirk Ezer, Polgár Erzsike, Ujváry Laskay Piroksa, Nagy Juliska, Pór Pál, Siposs Sándor és Zolymó Gerzson. A gyermekek értelem feleletét megelégedéssel hallgatta mindkét helyen a gyülekezet, mely teljesen megtöltötte a szépen felvirágozott buffalói templomot.

Minden hában tartóknak kérem a BIZONYFŐ MAGYAR ANGOL ÉS ANGOL-MAGYAR SZÓTÁRT VAGY TOJMACSOKNYVET. A két kötetet fűrté \$2.25-ért küldi a Szabadság bérmentve. Siemen a rendeléssel, mert nem sokáig tart a kézbevétele. Kijelölje a pénzt erre a címre: Szabadság, P. O. B. 171, Cleveland, O.

Pünköst. Pünköstkor is megtelt Buffalóban a templom a az Urvaso-

Az öregedés ellen és az ifjui erő visszanyerésére nincs jobb, mint a

SATURNIN ÉLETITAL

VISSZAADJA AZ IFJUKORI ERŐT, MEGSZÜNTETI AZ IDEGESSEGET, MAKACS FEJFÁJÁST, SZEDULÉST, S JOBBAN TUD TÖLE ALUDNI, DOLGOZNI S AZ ÉLETET ÉLVEZNI.

Vörös Kereszt Patika 8901 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, OHIO

UJ IRODAVEZETŐNK.

Farkasovszky Zoltán, aki évek óta kiváló szorgalmat és pontos, lelkiismeretes munkát fejtett ki a Szabadság kiadó-hivatalában, átvette a Szabadság akroni irodájának vezetését.

Az iroda a Papp Grocery Co. épületében van a South Main streeten. Kérsek fel olvasóink nemesak a Szabadság üzleti

ügyekben, de minden ügyes-bajos dolgot. Farkasovszky nagy gondal akarja az akroni rovat számára szánt közleményeket is kezelni, miért is szívesen ajánljuk őt az akroni magyar olvasóközönség bizalmába.

Juhász József megvált az irodától s visszatért Clevelandba. A Szabadságnál Juhász, ur is hosszú évek óta állt összeköttetésben s mint az akroni iroda vezetője, újságvállalatunk teljes elismerését érdemelte ki.

PALYAZATI HIRDETMÉNY.

A Verhovay Segély Egylet pályázatot hirdet a "Verhovayak Lapja" szerkesztői állására. A lap havonként egyszer jelenik meg. A szerkesztő azon városban tartozik lakni, ahol a lapot az egylet nyomtatja. Pályázhat minden keresztény magyar újságíró. Pályázatok az igények megjelölésével, a központi titkár hivatalába küldendők, 1920 június hó 15-ig.

Kívánatra mintapéldányok küldetnek. A Verhovay Segély Egylet megbízásából GABOR ISTVAN központi titkár. 129, 31, 33, 35, 37, 39

KORONÁK HELYETT

küldjön dollárokat Magyarországra. A dollár külföldi kereslete miatt, Magyarországon a dollár árfolyama jobb mint itt.

Az American Express Company elad külföldi checket és pénztalványt dollár értékben, magyarországi pénzküldésre. Jugosláviába szintén csakis dollárértékben eszközöl átutalásokat.

Romániába és Czecho-Slovákiába azonban azoknak helyi pénznemében eszközöl átutalásokat. A pénzküldési árjegyzék ma, mely változásnak van kitéve, a következő:

- 100 CSEHO SLOVÁK KORONA \$3.00
100 ROMÁN LEI \$3.00

(Póstdíj csak 25 cent bármily összegnél.) Nagyobb összegnél ár-engedmény.

Ezen utalványok bármelyikét megkaphatja bármely American Express Railway irodában, fiók-ügynökségeknél vagy az American Express Company irodáiban New York, Boston, Philadelphia, Baltimore, Washington, Buffalo, Pittsburgh, Cleveland, Cincinnati, Chicago, Detroit, Minneapolis, Milwaukee, St. Louis, Kansas City, San Francisco, Los Angeles, Seattle és Montrealban.

Vagy írjon anyanyelvén a következő címre:

AMERICAN EXPRESS COMPANY

Foreign Money Order Department "F" 65 Broadway, New York

Clevelandi irodánk: 2048 East 9th Street

Bármikor és bárhová küldjézt, követelje az American Express Company nyugtáját. Ez megóvja Önt a károsodástól.

GYORS ENYHÜLÉS PAIN-EXPELLER. Azon családok, akik már kipróbálták a Pain-Expeller ártalmas hat-erővel, azt több nélkülözni nem tudják. Csak egy Pain-Expeller létezik; és az Ön biztonságáért el lett látva.

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

akarta, hogy a menekültek hand maradjának látszólagos biztonságban a rojtkelhelyükön, mindaddig, amíg Petrov nem esztalarkozik hozzájuk. Akkor aztán körülkerített és éppen akkor fogják el, amikor már vinni akarja magával a közlekedési elonszorgat a szahadulási útján. Így aztán, még ha a gyilkosság tudatára jut is az angol kormány, nem lesz bejárható, mert behalványított, hogy a vakmerő vezér a francia kormány ellenségeivel tartott és ez utóbbinak joga volt őt halálra ítélni.

De megérkezett a hír, hogy a francia kormány megígérte, hogy a menekülteket nem fogja átadni a németeknek, hanem szabadon engedi őket Európába.

Azt az egyet elfelejttem, hogy esetleg az illető talán kiadomni találna Loni nem szabad rá, csak is a legvégig esedben, élve akarom kére keríteni magamnak.

Oh, mi csoda fenekeleten, melységnél gyűlölet hangzott ki ezekből a szavakból. Neveztél is hozzá, ugy, ahogy Dante írja le, hogy az ördögök nevének a kárhozotokak kinyitnak látszatára. Marguerite eddig azt hitte, hogy most már minden változatot végig szenvedte annak a győztes kennek, amit az ember lélek kiállhat, de most, amikor Desgas távozása után egyedül maradt a ridger, visszatérte szóban, egyedül azzal a sáfráni ellen-séggel, akkor egy szerre úgy fetszett neki, mintha az eddig kiállt szenvedés semmi sem lett volna ahhoz képest.

Chauvein, egyedül maradt, tovább is csak kegyelet magában és dözsölte sovány kezét a diadál előretében.

Mindent kitűnően rendezett el. Az áldozatra csak is halál várhat. Vagy annál is rosszabb. Az az ember ott a szent, pápi öltönyben sokkal ördögibb lélek volt, sem hogy annak a hősnek a köte-

akarta, hogy a menekültek hand maradjának látszólagos biztonságban a rojtkelhelyükön, mindaddig, amíg Petrov nem esztalarkozik hozzájuk. Akkor aztán körülkerített és éppen akkor fogják el, amikor már vinni akarja magával a közlekedési elonszorgat a szahadulási útján. Így aztán, még ha a gyilkosság tudatára jut is az angol kormány, nem lesz bejárható, mert behalványított, hogy a vakmerő vezér a francia kormány ellenségeivel tartott és ez utóbbinak joga volt őt halálra ítélni.

De megérkezett a hír, hogy a francia kormány megígérte, hogy a menekülteket nem fogja átadni a németeknek, hanem szabadon engedi őket Európába.

Azt az egyet elfelejttem, hogy esetleg az illető talán kiadomni találna Loni nem szabad rá, csak is a legvégig esedben, élve akarom kére keríteni magamnak.

Oh, mi csoda fenekeleten, melységnél gyűlölet hangzott ki ezekből a szavakból. Neveztél is hozzá, ugy, ahogy Dante írja le, hogy az ördögök nevének a kárhozotokak kinyitnak látszatára. Marguerite eddig azt hitte, hogy most már minden változatot végig szenvedte annak a győztes kennek, amit az ember lélek kiállhat, de most, amikor Desgas távozása után egyedül maradt a ridger, visszatérte szóban, egyedül azzal a sáfráni ellen-séggel, akkor egy szerre úgy fetszett neki, mintha az eddig kiállt szenvedés semmi sem lett volna ahhoz képest.

Chauvein, egyedül maradt, tovább is csak kegyelet magában és dözsölte sovány kezét a diadál előretében.

Mindent kitűnően rendezett el. Az áldozatra csak is halál várhat. Vagy annál is rosszabb. Az az ember ott a szent, pápi öltönyben sokkal ördögibb lélek volt, sem hogy annak a hősnek a köte-

akarta, hogy a menekültek hand maradjának látszólagos biztonságban a rojtkelhelyükön, mindaddig, amíg Petrov nem esztalarkozik hozzájuk. Akkor aztán körülkerített és éppen akkor fogják el, amikor már vinni akarja magával a közlekedési elonszorgat a szahadulási útján. Így aztán, még ha a gyilkosság tudatára jut is az angol kormány, nem lesz bejárható, mert behalványított, hogy a vakmerő vezér a francia kormány ellenségeivel tartott és ez utóbbinak joga volt őt halálra ítélni.

De megérkezett a hír, hogy a francia kormány megígérte, hogy a menekülteket nem fogja átadni a németeknek, hanem szabadon engedi őket Európába.

Azt az egyet elfelejttem, hogy esetleg az illető talán kiadomni találna Loni nem szabad rá, csak is a legvégig esedben, élve akarom kére keríteni magamnak.

Oh, mi csoda fenekeleten, melységnél gyűlölet hangzott ki ezekből a szavakból. Neveztél is hozzá, ugy, ahogy Dante írja le, hogy az ördögök nevének a kárhozotokak kinyitnak látszatára. Marguerite eddig azt hitte, hogy most már minden változatot végig szenvedte annak a győztes kennek, amit az ember lélek kiállhat, de most, amikor Desgas távozása után egyedül maradt a ridger, visszatérte szóban, egyedül azzal a sáfráni ellen-séggel, akkor egy szerre úgy fetszett neki, mintha az eddig kiállt szenvedés semmi sem lett volna ahhoz képest.

Chauvein, egyedül maradt, tovább is csak kegyelet magában és dözsölte sovány kezét a diadál előretében.

Mindent kitűnően rendezett el. Az áldozatra csak is halál várhat. Vagy annál is rosszabb. Az az ember ott a szent, pápi öltönyben sokkal ördögibb lélek volt, sem hogy annak a hősnek a köte-

Mindent kitűnően rendezett el. Az áldozatra csak is halál várhat. Vagy annál is rosszabb. Az az ember ott a szent, pápi öltönyben sokkal ördögibb lélek volt, sem hogy annak a hősnek a köte-

Mindent kitűnően rendezett el. Az áldozatra csak is halál várhat. Vagy annál is rosszabb. Az az ember ott a szent, pápi öltönyben sokkal ördögibb lélek volt, sem hogy annak a hősnek a köte-

Edward... Nabs... Hallgass... Gondoljon... Marya... ramaradnak... ön menni... Mulrády... lehet innen... öt. Micsoda... E perben... örnagynak... gátás hallatsz... Hallja on... van. Es a hang... dalról jött... legfőbb fé... Glenarvan... nagyot s mé... évenyen... romszáz lépés... e szavak hall... Ide hozzá... Nyozozó... hang volt. J... órnagy arra... nan a hang j... Néhány per... szón... gott és siralm... Múrády vol... talán haldo... sai fölemelté... Kezükre ömli... A záporos... ruhogott mos... dühöngött a... A vihar e bö... vitték a Mú... kérhez Glen... és John Man... A mint meg... ki föllett. Az örnagy... matrót, kiró... az esőz. Me... Egy törzs... csétlen a job... Mac Nabbs... te a sebet. H... tette-e fontos... nem tudta... világoz... lött ki; a se... és gyöng... súlyos sebet... Az örnagy... mosta a sá... taplót helye... tán tépést... megerősített... állítani a fé... lefektették... kező oldalra... a sebet kap... föltámogetva... ban legyen s... hány csepp... inni. Egy órnagy... modult az... fekvő sebesül... nyitlak. Ajk... szavakat d... oda tartva... ismételni: — Mylord... Glenarvan... rady sebesít... intezett levé... Aggodalmak... közt mult el... ben attól félt... sült meghal... tette. Lady... és hasonló... tottam saját... 36. UTRAN... a Watt street... olasz templom... YOUNG... 25 fontos... 100 grand... Szap sarga... Szap sarga... Kérem... mert az ár... előzetes be... Salves... Young... 369 SUM...

zanyerésére
ITAL
Életital helyben
egy dollár és 25
öt üveg öt dol
güldjük bárhová
tással. Cim:
BUCKEYE ROAD,
EHLAND, OHIO

ETMÉNY.
pályázatot hirdet
szítő állására.
Enik meg.
an tartozik lakni,
y magyar újságíró.
jelölésével, a köz-
ök, 1920 június hó
küldetnek.
megbizásból
BOR ISTVAN
központi titkár.
129, 31, 33, 35, 37, 39

YETT
A dollár kül-
a dollár árfó-
elad külföldi
pen, magyar-
zintén csakis
ba azonban azok-
átutalásokat. A
y változásnak van
\$3.00
\$3.00
ily összegnél.)
gedmény.
megkaphatja bár-
y irodában, fiók-
an Express Compa-
on, Philadelphia,
o, Pittsburgh, Cle-
roit, Minneapolis,
ty, San Francisco,
alban.

vetkező címre:
OMPANY
"P"
York
9th Street
American Express
rosodástól.
ULÉS
entés, merov lakok és csak-
almán rögtön enyhíthet
LLER
GÉNY.
n-Expeller áldásos hat-erőjét,
n biztonságért el lett látva
jegygyel
állatva a HORGONY védjegy-
sma. 25 és 70 centes árban
kapható.
Broadway, New York.

REGÉNY.

GRANT KAPITÁNY GYERMEKEI

IRTA: WERNE GYULA.

Edward, — csillapítá Mac Nabbs, — legyen hát nyugodtabb. Hallgasson barátjára. — Gondoljon lady Helenára, Grant Maryra, mindazokra, kik itt hát rannak! Aztán hová akar ön menni? Hol találja meg Mulradyt? Két mérföldnyire lehet innen, ahol megtámadták őt. Micsoda ösvényen megy? — E perben, mintha csak az őrnagynak szólna a felelet, jajgatás hallatszott. — Hallja ön? — szölt Glenarvan. — Es a hang ugyanarról az oldalról jött, ahonnan a lövés, s legelőbb fél mérföldnyire. — Glenarvan eltaszította az őrnagyot s már előre rohant az ösvényen, midőn valami háromszáz lépésnyire a székértől a szavak hallatszottak: — Ide hozzám! ide! Nyoszoró, kétségbeesett hang volt. John Mangles s az őrnagy arra rohantak, a honnan a hang jött. Néhány perc múlva az erdő szélén egy emberi alakot vették észre, ki lassan vándorolt s siralmasan nyögött. Mulrady volt ott, sebesülten, talán halálköve s a mint társai fölemelték, érezték, hogy kezeik ömlik a vér. A záporos kétszeres erővel rohogott most s a szél rémítően dühöngött a holt fák ágai közt. A vihar e bősé csattogása közt vitték a Mulrady testét a székhez Glenarvan, az őrnagy s John Mangles. A mint megérkeztek, minden ki fölkelt. Az őrnagy levetkőztette a matrózt, kiről csurgott a vér s az esővíz. Megtalálták a sebet. Egy tőrűszarvast kapott a szíren csölen a jobb oldalába. Mac Nabbs ügyesen bekötözte a sebet. Hogy a tör megsejtette fontos életszerveket, azt nem tudta megállapítani. Sok világos-vér is rohamosan ömlött ki; a sebesült sapdátása és gyöngesége mutatta, hogy súlyos sebet kapott. Az őrnagy friss vízzel megmosta a sebet s vastag darab taplót helyezett nyílására, aztán tépést, melyet kötélekkel megcsatolt. Sikertült neki elállítani a vérzést. Akkor aztán lefektették Mulradyt az ellenkező oldalára, mint a melyiken a sebet kapta, fejét és mellét fölámogatóva, hogy magasabban legyen s lady Helena néhány csepp vizet adott neki inni. Egy óranegyed múlva megmozdult az addig mozdulatlan fekvő sebesült. Szemei félig kinyitáltak. Ajkai összefüggéstelen savakat dadogtak s az őrnagy oda tartva fülét, ezt hallotta immetelni: — Mylord... a levél... Ben Joyce... Glenarvan kikutatta a Mulrady sebeit. A Tom Austinhoz intézett levél nem volt már ott. Aggodalmak és gyötrelmek közt mult el az éj. Minden perben attól félték, hogy a sebesült meghal. Egétő láz emésztette. Lady Helena és Grant Mary, a két irgalmos néne, nem hagyta őt. Megvirradt. Megszűnt az eső. Terhes felhők hengeregték még át az égbolton. A föld tele volt szorra letört ágakkal. Az agyag a szakadó esővel föllágytva, még jobban fölegedett, úgy, hogy nehéz volt a székérhez hozzáférni, de mélyebbre nem sülyedt az. John Manglér, Paganel és Glenarvan, mihelyt világosodott, körülmentek kémszemléltartva tanyázó helyük körül. Mentek egy darabot a még vér föltekkel ellepett ösvényen is. De sem Ben Joyceának, sem bandájának valami nyomára nem akadtak. Egészen odáig haladtak, hol a támadás történt. Ott kétt holtestt hevert a földön, bizonyosan Mulrady lötte őket agyon. Egyik a black-pointi kovács volt. A halál által eltorzított arca most még undokabb volt. Glenarvan nem folytatta tovább vizsgálódását. Az okosság azt parancsolta, hogy nagyon messze ne távozzanak. Visszatérte tehát a székhez, nagyon aggódva hegyezték súlyos volta miatt. — Arra nem gondolhatunk, — mondá, — hogy másik futárt küldjünk Melbourneba. — Pedig okvetlen küldenünk kell, mylord, — viszonzá John Mangles, — s én megkísértem, hátha át bírnék menni, a hol a matrózom nem birt. — Nem, John. Neked még lovad sincs. Hogyan mehetnél kétszáz mérföldet! — Bármí történéjk, — szölt Glenarvan, — mi öbbs el nem válnunk. Várunk egy hétig, két hétig, míg a Snowy víze lepad. Lessacsakán aztán majd elérkezünk a twoföldi kikötőhöz s onnan üzenünk a Duncannak biztosabb uton, hogy jöjjön értünk. — Egyebet nem is tehetünk, — viszonzá Paganel. — Tehát barátim, — folytatta Glenarvan, — ne váljunk el többé. Egyes ember nagyon ki-teszi magát a veszélynek, ha e haramiák által háborgatott pusztára kilép. És most Isten mentse meg a mi szegény matrózunkat s oltalmazzon mindnyájunkat. Glenarvanak kétszeresen iga za volt; először, hogy eltiltott minden egyes kockázatot; másodsor pedig, hogy türelme- n akarta bevárni a Snowy partján, míg a folyón átkelhetnek. Mikor visszatért a tanyára, társait nem találta oly aggódónak. Úgy látszott, hogy remélni kezdenek megant. — Jobban megy már a dol- log! jobban vagyunk! — kiabált Róbert Glenarvan elé futva. — Mulrady?... — Igen, Edward, — felelt lady Helena, — Szerencsére fordult a válság. Az őrnagy már nyugodtabb, Matrózunk életben marad. — Hol van Mac Nabbs? — kérdez Glenarvan. — Nála van. Mulrady beszél

Margit Crémet ES MARGIT SZAPPANT

használ minden okos nő, mert ártalmatlan növényi anyagokból készült. Elmulaszt

SZEPLŐT MÁJFOLTOT PATTANAST KIÜTEST

és minden más arctisz- tatlanságot.

AKAR SZÉP ARCBO- REL BIRNI? IGEN.

Rendelje meg azonnal. Egy tégely a hozzávaló Margit szappannal egy dollárba kerül postán küldve.

Valódit csakis e címen kaphat:

Szent Erzsébet első magyar Gyógyszertár

9115 Buckeye Road, Cleveland, Ohio

Amerika leglelküimere- tesebb patikája.

jóra. Ha egyszer a tenger a Dun- can matrózát a tengerbe hany- tuk, azmal a hajóval urai le- szünk az Indiai óceánban. — Hurrah! Ben Joyce! — ki áltották a fegyencek. Elővezették a Mulrady lovát s Ben Joyce elvágott a lúknó- novi uton, a bandája pedig dél- keletnek fordult a Snowy felé. Mulrady, ámbár súlyosan meg- sebesítve, birt annyi erővel még, hogy idáig birt vándoro- rogni, egészen háromszáz lé- pésnyire a tanyáig, a hol fél- holdtan találuk. — Kalózok! Kalózok! — ki- áltott föl Glenarvan. — Az én emberem lemezárólvá! Az én Duncanom e zsványok kezé- ben! — Igen, mert Ben Joyce ke- zére került a hajót, — felelt az őrnagy, — és akkor... — Nos! meg kell előzünk azokat a gazembereket és előbb a tengerpartra érünk! — szölt Paganel. — De hogyan menjünk át a Snowyn? — szölt Wilson. — Ugy mint én, — felelt Gle- narvan. — Ők a kempel-hidon mennek át, mi is ott megyünk át. — De hát mit csinálunk Mul- radyval? — kérdezte lady He- lena. — Vinni fogjuk őt. Folyólvta. Oda engedhetem-e a hajóm le- gényességét védtelen a Ben Joy- ce zsványbandájának? — Az a terv, hogy a kempel-ri- di hídán keljenek át a Sno- wyn, kivihető volt, de veszé- lyes. A fegyencek meglehet, hogy állást foglaltak a hidon s védni fogják azt. Legyenek valami harmincnek hét ellen! De vannak oly percek, ből nem ol- vassa azt az ember, hol előre kell menni minden áron. — Mylord, szölt ekkor John Mangles, mielőtt ezt az utolsó menekülési módot megkísérte- nének s a hidhoz mennék, jó- szélybe dönteni magukat, jó- lesz előbb kémszemléltartani. Én magamra vállalom azt. — En pedig elkísérem önt, John, — viszonzá Paganel. Miután e javaslat elfogadta- tott, John Mangles és Paganel rögtön hozzákészültek az elin- duláshoz. A Snowy mentében kellett haladniuk, követni a fo- lyam partját egész addig, hol a Ben Joyce által említett hid- ra találnak: s föleg azon igye- kezni, hogy elrejtőzve maradj- nak a fegyencek szemei elől, kik talán ott a parton csava- rognak. — A két bátor bajtárs jól föl- fegyverkezve s céséggel ellát- va elindult tehát s nemskóra elűntek a parti magas nád- sá- ban. Egész nap várták őket. Mire beesteledt, még nem jöttek meg. Nagy lett az aggodalom. Végre tizenegy óra felé Wil- son jelenítette, hogy jönnek már. Paganel és John Mangles, a tíz mérföldnyi gyaloglástól egé- szen kifáradva érkeztek meg. — A híd! Meg van-e a híd? — kérdezte Glenarvan, elejök- be futva. — Igen, fahíd, — szölt John Mangles, — a fegyencek átmen- tek rajta csakugyan. Hanem... — Hanem?... sürgető Gle- narvan, ki újabb szerencsétlen- séget sejtett. — Miután átmentek rajta, föl- gyújtották, — felelt Paganel.

NEGYVENNYOLCADIK FEJEZET. Ezen. Most nem volt ideje a ké- ségbeesésnek; hanem a cselek- vések. Nem vesztették el te- hát az időt haszontalan szavak- kal, s másnap, január 16-án, mindjárt megtekintették John Mangles és Glenarvan a folyót, hogy az átkeléshez megtegyék az előkészületeket. Az eső által földagadt rohanó ár még nem apadt. Dühösen ka- nyarogott örvényei közt. Dacolni vagyunk Delegete-től!

HONFITÁRSÁK!

Ha jól és césőn akarunk ék- szereséket, keressék fel, vagy írjanak a Cleveland, C. magyar negyednek legnép- szerűbb magyar ékszerüzleté- ben. Nagy raktárban van hazai fülbevalókban, karika és köves gyűrűkben, továbbá mindenféle órákban. — Dátumok. — Dátumok 15 éves múltja biztosítja a jó és rendes kihasználást. Hazai és amerikai órákat és éksze- reket jótállás mellett javítok.

KLEIN JEWELRY CO.

8982 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

EREDETI, TISZTA, VALÓDI, HATÁSOS

és mindig frissen készített gyógyszer-különlegességek a következő cím alatt kaphatók:

PARTOSPATIKA

160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

A világhírű PARTOLA, PARTOGLORY, PARTOHERB, LIRO, stb. egészségvédő és segítő szerek feltalálójánál és eredeti készítőjénél.

az Árral annyi volt, mint egy- nesen a halál torkába menni. Visszatértek a tanyájokra. A leggyőtrőbb aggodalmak közt telt el a nap. Tízszor is eljött Glenarvan a Snowyhoz. Azon tőrt a fejét folyólvást, hogy valami merész eszköz találjon ki az átkelésre. De hiába. E hosszú szomorú órák alatt lady Helena, az őrnagy tanácsa szerint, a legnagyobb gondosko- dással ápolta Mulradyt. A matróz lassankint mindinkább élet- re tért. Mac Nabbs bátorkodott most már azt állítani, hogy sem- mi fontos életszerv nem sérült meg. Miután sebe hegédni kez- dett s a vérzés elállt, csak idő- re és nyugalmra volt szükség, hogy teljesen felidüljön. Az átkelés nem lett lehetsé- ges sem ezen, sem a következő nap, január 17-én. Glenarvan egészen kétségbeesett, midőn látta, hogy így van foltartoztat- va. Lady Helena s az őrnagy hiába kísértették meg, hogy őt megnyugtassák, türelmele int- sék. John Mangles szíve átment mindazon gyötrelmeken, mely- keken a Glenarvané. Minden áron le akarta győzni az előttük álló akadályt s nagy darab gum- mifákerekből egy csónakot ké- szített ausztráliai mintára. A rendkívül könnyű oldalakat fa- rudak tartották össze s az egész igen törekeny jóság volt. A kapitány s a matróz janu- ár 18-án megpróbálták e kön- nyű csónakot. A mit ügyesség, erő, bátorság megtehet, megtet- ték. De áig értek a rohanó fo- lyamon egy kis darabra, már fölfordult a csónak s majdhogy nem elétökkel lakoltak a vak- merő kísérletért.

— Menjünk hát! — szölt Gle- narvan. John Mangles és Wilson rögtön hozzá is láttak, hogy egy nagyszabású csónakot készíte- nek. A tapasztalás megtanította rá őket, hogy a kéregdarabok nem bírnak ellenállni a folyam rohamos habjainak. John egész gummifákereket vágott most ki, mely- lekrekn törzseiből durva, de szil- lárd tutajt állított össze. — Ez hosszas munka volt s a nap elmult a nélkül, hogy a tutaj elkészült volna. Csak másnap készült el. — A Snowy víze már akkor je- lentékenyen lepadt. Nem ro- hant és nem örvénylett már úgy, ámbár még most is sebes folyású víz volt, az igaz. Ha- nem John Mangles azt hitte, hogy részut vonalban haladva, keresztül juthatnak a tulsó partra. — Déli egy órákor beraktak a tutajba annyi élelmet, a meny- nyit kiki el birt vinni két napi utra. A többit ott hagyták a székkel és sátorral együtt. Mulrady már annyira felidült, hogy magukkal vihették; javu- lása gyorsan haladt. Egy órákor helyet foglalt mindenki a tutajon, melyet egy kötél a parthoz erősített. John Mangles valami evezőlápat-félt alkalmazott a tutaj baloldalán s Wilsonra bízta, hogy a folyam rohamát fölirtassa vele s méré- se kelje vele a tutaj elhajlását. — John maga hátul a durva ké- szülékű kormányruddal igazgat- ta a tutaj irányát. — Vigyázz! — kiáltott John Mangles, — tarts az ár ellen.

Akkor eloldotta a tutajt s ra úgy megfordult a tutaj, hogy lehetetlen volt most már az eve- zőket használni. Minden jól ment valami tí- zenöt ónyire. Wilson erősen el- lenállt, hogy a tutaj félre ne hajoljék. De nemskóra az ör- vényekre ért a tutaj s elkezdett forogni s sem az evezőlápat, sem a kormányrud nem voltak képe- sek egyenes irányban megtarta- ni. Wilson és John Mangles akármint erőlködtek, nemskó- (Folytatjuk.)

Egy valódi

Clothing Sale

Teljes készletünk kiárusítása

20% off

Öltönyök
Felöltők
Bőr kabátok
Esőköpenyek
Palm Beach öltönyök
Mohair öltönyök
Kool Kloth öltönyök
Nadrágok

Semmit nem tartunk vissza

Gondolja fel! Négy dollárnak ugyanannyi vásárló ereje van mostani kiárusításunk alatt, mint öt dollárnak. Egy 40 dolláros öltöny, vagy felöltő ára most csak \$32. Mindennek hasonló arányban szállítottuk le az árat. Amit veszünk, azt Ön nyeri.

Ez a legnagyobb kiárusítása a ruhakereskedők között. Felső- litjuk ÖNT, ne mulassa el ezt a kínáló jóalkalmat. Le- mondunk minden hasznunkról, mert mi is a nagy drágaság el- len küzdünk. VASÁROLJON MOST.

Goodlow's Good Clothes

Férfiaknak és fiatal embereknek

CLEVELAND: 503-505 PROSPECT AVE.
AKRON: 124 SO. MAIN STREET
YOUNGSTOWN: 107-109 W. FEDERAL ST.

AKRON AMSTERDAM CLEVELAND MILWAUKEE
PHILADELPHIA PITTSBURGH
ROCHESTER SCHENECTADY SCRANTON SYRACUSE
TRENTON TERRE HAUTE WILKES BARRE YOUNGSTOWN

Megelégedésről Jótállunk.

Uj magyar üzlet!

Ertesítem tisztelettel a Youngstown és környéki magyarsá- got, hogy volt üzletem, a 229 West Boardman Street alatti "Liberty Raisin Company" eladtam és egy teljesen olyan beren- desítő, vagyis

Száraz szilva, Mazsola szőlő, Barack, Szent János kenyér

és hasonló természetű dolgokkal dusan felszerelt új üzletet nyi- lottam saját házamban:

369 SUMMIT AVE.-N

UTIRÁNY: Az East Federal streeten haladva, forduljon be a Watt streetre a hegyre, a második utca a Summit ave, ahol az olasz templomtól a harmadik házban van az üzletem, melynek neve

YOUNGSTOWN DRY FRUIT CO.

A JÖVŐ HÉTRE AZ ÁRAK KÖVETKEZŐK:
25 fontos bozi one grand Muskatolt \$6.50 boxja, 25 cent fontja
Two grand Muskatolt \$7.00 boxja, 25 cent fontja
Sap nagy mazsola szőlő, mazsola \$7.50 boxja, 30 cent fontja
Sap nagy barack \$6.25 boxja, 25 cent fontja
Száraz szilva, szép nagy fajta \$3.50 boxja, 15 cent fontja

Kérem honfitársaimat, ezen árukat mentől előbb beszerezni, mert az áruk minden nap emelkednek. Vidékieknek csakis a pénz előzetes beküldésével adunk el árut.

Szíves pártfogását kéri a honfitársaknak s

Youngstown Dry Fruit Company
ROSENBERG GYULA tulajdonos.
369 SUMMIT AVE. YOUNGSTOWN, O.

VASÁRNAP

szabadság Sunday Magazine

A magyar induló.

A RÁKÓCZI-FÉLÉ szabadságharcok lelkesedése szülte a magyar zeneköltészet csodás varázsu, híres daltermékét, — a Rákóczi-indulót. Hol támadt, kitől való, kinek a révén terjedt el, minő események hozták létre ezt a gyönyörű dalt, vajmi kevesen tudják s eddig is vajmi kevesen tudták. A 60-as években az abszolutizmus alatt selymő magyar író- és művészvilág egyes alakjai kezdték először kutatni a Rákóczi-induló keletkezését, de többet nem tudtak megállapítani ök sem annál, mint hogy a mai formájában ismeretes induló a Rákóczi keringőjének motívumaiból fejlődött s a XIX. század elején a zempléni fölkelő csapatok ezzel az indulóval vonultak Sárospatakra, a Rákóczi várába. Az a feltevés, hogy a Rákóczi-induló, ugy, ahogy ma ismerjük, a híres cigányprimástól, Biharitól való inkább csak valószínűségekre alapított kombináció, mintsem bizonyult tény. Ellenben az már bizonyos, hogy Scholl Miklós, Eszterházy-gyalogezredbeli karmester, ki ezt az indulót "Az Eszterházy-ezred kedvence indulója" címen 1809-ben, tehát több mint száz év előtt, saját neve alatt Bécsben kiadta, közönséges plágiumot követett el, mert egy olyan szerzeményt, mely akkor már a nép körében is ismeretes volt, anélkül, hogy ahhoz a maga alkotóképességéből legkevesebbet tehetett volna, sajátjának vallott, végérvényesen eltulajdonított és tisztességtelen uton neve alatt terjesztett, holott a szerzőségben soha minemű része nem volt. Azóta kutattak tovább is a titokzatos módon támadt induló szerzője után, de a kutatásnak egyedül pozitív eredménye csak az lett, hogy a Scholl Miklós plagizálása még inkább nyilvánvalóvá lön, a Bihari szerzősége pedig a hagyományok, régi emlékezők és elbeszélések révén újabb valószínűséget nyert.

Hogy hol támadt és kitől való a Rákóczi-induló eredeti dallama, melyet Bihari esetleg feldolgozhatott, a legújabb időkig kétséges volt, sőt a szerző személyének kiléte még mindig tisztázatlan, de a vastag homályba némi világosságot mégis vetett egy derék francia tudós, De Gerando Ágoston, ki már jó régen: 1845-ben, "La Transylvanie et ses habitans" című, Párisban, francia nyelven megjelent munkájában, az erdélyi történelem főbb mozzanatainak ismertetése keretében ezt az érdekes kérdést szintén felvetette. Az ő megállapítása szerint Erdélyben, a szerencsétlen végű zsbói csatában, tehát Zsbó környékén támadt a Rákóczi kesergője s onnan vitték szét a Rákóczi katonái a lelkesítő dalt, mely nemsokára legkedveltebb indulója lett az országnak.

Igy ír a Rákóczi-indulóról ez a francia tudós:

Maradt egy nagyszerű emléke a kuruc hadjáratnak. Egy dallam, melyet a hős vezér, Rákóczi Ferenc után neveztek el. Érdekes, hogy Magyarországon a nagy gondolatokat és mély érzéseket nem a költemények, hanem a nemzeti dalok szentelték meg. Ezekben a dalokban kevés a zenei tudás, kevés a esmált művészet. A spontánitás, a váratlan hatás uralkodik rajtuk s ez a vonás adja meg eredeti jellegüket. Látszik, hogy e dalok alkotói olyan emberek voltak, akik tudtak érezni és képesek voltak érzéseiket a maguk közvetlen erejében kifejezni. Ha a szívek valami szent ügyért lángolnak, találkozik mindig egy-egy ember, aki tolmácsává lesz a közérzületnek s így támadnak az örökszép nemzeti dalok.

A zsbói vereség után Rákóczi szomoruan vonult vissza Magyarország felé. De egyszerre csak visszhangzottak a hegyi utak a tárogatók zenéjének keserves szavától. Egy ismeretlen, tán valami lovas, megható dallamot rögtönzött, melybe beleöntötte a szomorú helyzet egész fájalmát. A dal fenmaradt és még ma is játszik az egész országban. Magyarország más részében élénkebb és vidámabb mienetű Rákóczi-dalokat hallottam, melyek bizonyára egy győzelem napján támadhattak, mert ebben a háboruban könnyen teremtek a népköltők és a nagy drámának minden mozzanata inspirálhatott egy-egy dallamot. Ha gondolatban egyesítjük ezeket a szétszórt részeket, ezeket a strófákat, melyeket itt-ott hallani, egy valóságos összefüggő nagy költemény áll előttünk. A "Rákóczi-induló" nemcsak egy fenséges ének, hanem egy himnusz és hősköltemény. Mindaz a sok remény, könny, diésőség, fájdalom, mindez gyönyörűen van benne kifejezve.

Szinte előttünk látjuk az egész dráma lefolyását. Először néhány elnyújtott szomorú hang: Magyarország szenved és sir. Egyszerre fegyverbe hívás, mélységes könyörgés. Siessetek! a haza térdén állva nyújtja felétek karjait, hogy segítsetek rajta. Most jön az induló: lassan és méltóságosan. Azután a harc, ez rövid, mint a milyent Petrarca kívánt Itáliának. A győzelmi ének következik. Úgyeljétek! az ellenség megerősödvé jön vissza... Ah! a harc hosszu... A kétségbeesés kiáltásai! Jaj! minden elveszett! A panaszos hangok ismétlődnek, hosszúra nyulnak, hogy az utókor is sirassa a nagy veszteséget. A Rákóczi nincs leírva, csak emlékből játszik. A nemzeti dalok, melyek itt olyanok, mint másutt a népies költemények, így maradnak fenn nemzedékről nemzedékre."

A mai kor nagyon hasonlít a Rákóczi-korhoz. Nem lehetetlen, hogy ennek a kornak is megszületik a maga "Rákóczi-indulója". Ez azonban aligha lesz olyan csodaszép, mint a Rákóczi induló.

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
JUN 12 1920

A ma asszonyához

Irta: ALBA NEVIS.

Asszonytársaim, imhol a kapu,
Döngessük ökleinkkel. Rajta!
Mig ki nem tárul alázatosan,
S be nem léphetünk rajta.

Asszonyvéreim, pipogy a sereg
Mit tévóváztok? Mire vártok?
Még se untátok meg a jármot?
Mégis csudára vártok?

Kicsi a kezünk? A bőre gyenge
De pihent vér futkos alatta!
Évezredek letört akarátja
Bujkál, kék sorokban alatta!
Selyem hajunkat mi le nem
vágjuk,
Nem fonjuk hasogató kócba,

Szép fehér hátunk, kerek
vállunk
Nem takargatjuk nyers
darócba.

A szerelemből nem üzünk tré-
fát,
A férfi léssen; — nem urunk —
párunk:
Akivel büszkén egysorba ál-
lunk,
Akivel mindig egy sorban já-
runk.

Tul a sorompón, gazzal vegye-
sen
Paradicsomi virágok nőnek.
Uraim! Az a föld a mienk is,
Uraim félre! Utat a nőnek!
Tespedünk régen, munkára
vágyunk,
Lelkeinkben az ős-emberáalom:

Tudunk nevetni, tudunk
szenvedni,
Mért ne juthatnánk át a
határon?

Asszonytársaim, pipogya
lelkek,
Ha a fogatok babérra vásik;
Adjátok árát! És ha kidölnénk
Egy helyett kerül tizezer
másik.

Puhitsuk, — ha kell — könnyel
a földet,
Arcunk rózsáit vessük beléje,
Né sajnáljátok!... Megéri
böven
Annak az első, győzelmes
napnak
Győzetlen éje!...

ANGELA ASSZONY UTÁZIK.

IRTA:
ERDŐS RENÉ

Angela egyszer megint elhatározta, hogy utazik valahova, egy idegen országba, messzire, mint a hogy özevgyesége tizenöt esztendeje alatt megszokta, hogy egyszerre csak csomagoljon és induljon neki a világnak.

De most valahogy másként történt a dol-
log.

Mikor a böröndök már mind lenn voltak az előszobában, egy sugaras szőke fiatal leány átkulesolta a nyakát és hízlgő, édes hangon kérdezte:

— Anyus, hová akarsz menni?
És kinyitott egy ajtó s egy magas, karesu ifju lépett ki rajta és szólt meglepődvé:
— Mama, te el akarsz utazni?

Angela asszony rájuk nézett.
— Oh, nini! Ezek a gyerekek hogy meg-
néztek! A fiu már husz esztendő, a leány tizenbét! Ezeket talán már nem is jó egye-
dül hagyni itthon, az öreg beteg tante és a nevelőnő társaságában.

Nézte őket és valamin gondolkodott mé-
lyen.

Aztán fölemelte a fejét és szólt tétován,
bizonytalannul.

— Igen, én el akarok utazni.
— És mi? — mondta a fiu és rátette ke-
sét az anyja fejére, a melyen a szőke szín
bizonytalannul olvadt a szürkébe.

— És én! — mondta a leány és tizenbét
éve pompája felmosolygott az anya szemé
előtt.

— Ti? — kérdezte bámulva Angela ass-
zony, — mit akartok ti, gyerekek?

— Mi is, mi is el akarunk utazni veled,
mama, — mondta a fiu.

— Ah, — mondta Angela asszony és
egyikről a másikra nézett — abbahagynátok
a tanulást most, a tél közepén? Te az egye-
temet, Sándor? És te a festőiskoládat, Ju-
lette?

— Igen, mama — mondták egyszerre
mind a ketten.

Angela asszony rájuk nézett és gondol-
konott.

Mi jutott ezeknek eszébe?
— Mi is szeretnénk idegen országot lát-
ni már — mondta a fiu.

— Én a firenzei festőket — mondta a le-
ány — már nagyon szeretném ismerni.

Angela asszony vállat vont és szólt:
— Hát gyertek. Ha azt hiszitek, hogy ti
is, — hogy ti is velem jöhettek, — hát való-
ban miért is ne jöhettek velem. Nem szok-
tam ugyan gyerekekkel utazni, de ha ti már
ilyen nagyok vagytok, mit csináljak? Sem-

mi kifogásom ellene, hogy jöjjetek. Csak az-
tán ti lássátok, hogyan szórakoztok. Nekem
hagyjatok békét! Ne gondoljátok, hogy én
mint a kollóstyuk a esibével, mindig veletek
együtt szaladok mindenüvé. Csomagoljatok...

Kinn a váróteremben ültek már jókor és
várták az indulás percét.

Angela asszony nagyon szép volt nagy
zöld köpenyében, arcán a sűrű fátýollal. Ju-
liette karesun, ragyogón sétált a bátyja kar-
ján fel s alá. Sugdostak, terveket csináltak,
boldogok voltak. Angela az elegáns börön-
dök közt ült bizonytalan érzésekkel eltelve.
Régebbi utjaira gondolt, a mit hosszú özevgye
sége alatt tett s a mikről való emlékei most
körülrajzolták, mint a méhek, zümmögő,
édes és titkos muzsikával.

Oh a nagy utazások! a magányos asszo-
ny utak, a mikor szépsége és ifjúsága teljé-
ben megérkezett egy idegen fürdőhelyre, egy
városba, egy messzi tengerpartra, és kirakta
szép ruháit, és elővette kedves ékszereit! És
hódító lényével átvonult illatos parkokon,
fényes báltermeken, nyüzsgő játékszobákon,
napos tengerszélén és álmokon és sziveken...

Valaki elsétált előtte már háromszor és
décensül ugyan, de állhatatosan figyelte őt, a
mint ott ült a karosszékben.

Fiatalférfi volt, fekete, karesu, meleg-
szemű, hajlékony.

— Ez itt sétál föl s alá — gondolta An-
gela asszony közömbösen és ásitott egy kicsit.
Aztán, csak ugy szokásból, végigjártatta
okos asszonyszemét alakján, a lábától a fejéig.
Valamire emlékeztették őt a karesu vonalak,
a fekete szemek fénye, az ajkak meleg pi-
rossága.

— Ah, bolondság — gondolta magában
Angela asszony és a leányát figyelte, a mint
a váróterem ajtaja előtt a fátýolát szoro-
sádra vonta az álla alatt. És fiát nézte, aki
az utikönyvét épen kinyitotta és keresett
benne valamit.

Az idegen fiatal férfi most elment a le-
ánya előtt és nem nézett rá. Ellenben vissza-
térve, ismét Angela asszony sűrű fátýola
mögé leskelődött.

— Ostoba — gondolta Angela asszony
némi kis önelégültséggel és odament a leá-
nyához, karjába öltötte karját és most együtt
sétáltak hárman a vonat indulásáik.

Egyszer, a hogy a fiatal férfi szembe
került velük, csaknem ingerkedve vetett rá
egy pillantást, a mitől az, észrevette: össze-
rezzent és elpirult.

Angela asszony egy kicsit sóhajtott.
Most először kelt utra így együtt a gyerme-
keivel és tudta, érezte, hogy ennek az utnak
nagy jelentősége van. Tudta, hogy ez az ut
nem olyan lesz, mint voltak a többiek. A
hogy a leánya karjára támaszkodva ment,
Angela asszony úgy érezte, hogy ez az ut
messzebb visz, mint Itáliába. Ez az ut oda
visz, a honnan a régi emlékeket számüzni
kell gyorsan, hogy meg ne szegyenüljenek!
Ez az ut az asszonyi öregségbe visz...

Angela a zöld fátýol alatt egy percre le-
hunytja szemeit.

Ime, nem utazik egyedül, mint eddig.
Még két év előtt is gondolt volna arra, hogy
egyszer csak hármashan fog utrakelni! Hogy
vele megy a fia és lánya? És ma, ime, ez tör-
ténik! Hogy jönnek az ilyen dolgok ily vá-
ratlanul, egy napról a másikra! Ime, ő még
nem is volt rá előkészülve. Ez a zöld köpeny
a mit az utra elkészítettett, ez még a régi uti-
köpenyek stílusát viseli! Ha tudta volna,
hogy ez a kettő vele jön: egy szerény szürke,
jelentéktelen utiköpenyt varratott volna ma-
gának. Most már mindegy! Egy kis anakró-
nizmus csuszott bele a dologba. Nem baj! —
Legközelebb ha utrakel, már óvatosabb lesz.

A vonat megérkezett. Nagy sürgés-for-
gás, kiabálás, tülekedés. A hordár fölkapta a
podgyászokat és rohant velük kifelé. Angela,
a fia és a leánya utána. A perronon még
egyszer szembekerült a karesu ifjuval, aki-
nek szeméi a hódolat és elragadtatás aláza-
tos lángoskái szórták feléje. Angela asszony
hidegen és közömbösen szállt föl a vonatba
és helyezkedett el a két gyermekével.

— Voilá, — gondolta magában — ez a
kedves fiatalember, úgy látszik, a vonatindu-
lásokat szokta felhasználni a flirtjeihez.

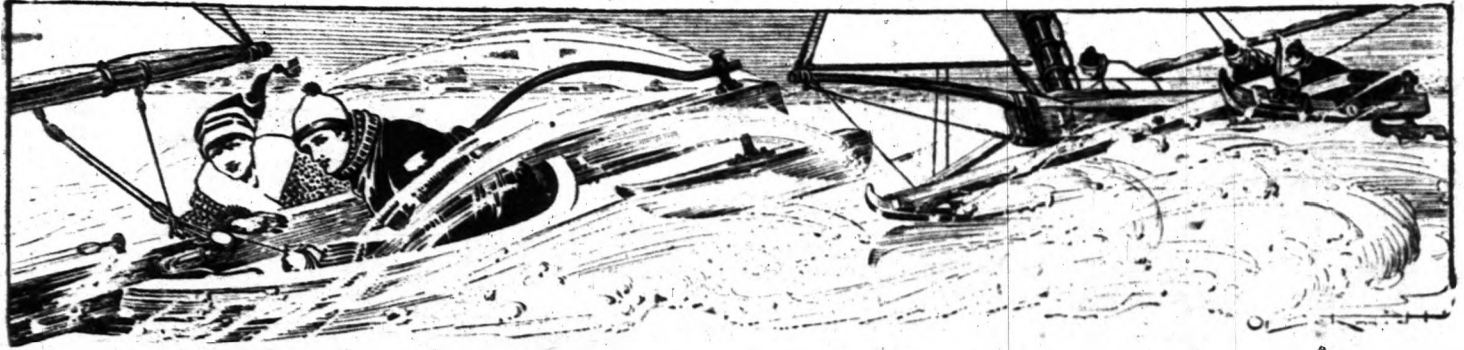
És utána tette gondolatban:
— Hát ha a belvederei Apolló lenne, ő
maga az isteni, mert mégis csak neki vannak
a legszebb térdei a földön, ha maga a belve-
derei Apolló lenne is...

Nem folytatta tovább a gondolatot. A
két gyerek annyit beszélt össze-vissza az el-
indulás izgalmában, hogy még gondolkozni
sem lehetett tőlük.

Szerencsére a vonat futtyentett és meg-
indult nyomban.

És elvitte Angela asszonyt az öregségbe.

Jövő számukban új,
érdekfeszítő regény
közlését kezdjük meg
a Vasárnapban.

A LENGYEL LEÁNY

IRTA:
SÁNDOR IMRE

KAMIONKA-STRUMBÓL jött még tizennégyben. A szülei előre küldték óvatosságból, ők még ott maradtak esomagolni és ott is maradtak — örökre. A lány levele, melyben tudatta, hogy szerencsésen Pestre ért és hogy a rokonok milyen szívesek, már valahol Tarnovnál torlódott meg a többivel együtt és az egyetlen adatot, a mit minden kutatás eredményezett, egy kaftános kamionkai ismerős adta, kivel a lány véletlenül találkozott a Dob-utca-ban. Ez azt mondta, hogy a lengbergi országúton látta szaladni a lány apját egyedül — visszafelé, szembe a bugyros szekerekkel, géppuskákkal, menekülő ágyúkkal; a föld zakatolt, a por elsötétítette a napot — a hogy a zsidó mondta — mint a gőzkamra a lengbergi nagy fürdőben.

Akkor tizennyolc esztendő volt. Dus himzessel borított vastag bársony kelméjű ruhában jött, kevés fehérműt hozott magával és a rokonok — anyjának testvére, ki titkár volt a "Földön és Házalva Egyesületében" és ennek a családja laktak Pesten a Jósika-utca-ban — melegen és meghatva fogadták. A három lány — első unokatestvérei — dédelgették, mint meglepetés ajándékot, melyet külön nekik hozott a háború és az öregasszony, a nagybácsi felesége is nyájas volt hozzá. A lány apja rizzszi és árpagyönggyel kereskedett; jómódu ember és háztulajdonos volt Kamionkában.

A lány arca dus és édes volt, mint a zsidók ételjei. A rózsák az areon és a fehérségek is finom, meleg és mély árnyalatúak, melyeknek fűszerét még Jerichóból hozták megukkal és melyekhez mérve halvány holdsugár, vagy festett bronz a föld népe leányainak pirossága. A szemek nem étek mintig, csak intulatok sötétsgében gyultak ki, mint mikor az imaház előcsarnokában viharos estén kigyul az imbolygó fényű méces; a szenvedések emléke hosszú nemzedékeken át már elhalványult a szemekben.

A hónapok multak és vasárnap délutánokint férfitárogatók érkeztek a házhoz. A lányok udvarlói voltak ezek, katonaruhában jöttek, ketten hegedűt hoztak magukkal. Nagy zaj volt ilyenkor, uszonához terítették esőrömpölő tányérokkal, a két katoná magyar nótákat hegedült, a három ideges vékony testű, sápadt arcú lány énekelt, a végén pedig beszéltek, nevettek, hadartak össze-vissza értetlen magyar nyelven, mely zagyva és kelepelő volt az idegen lány füleinek. (Az első hetekben németül beszéltek vele, de ez nehezen ment a lányoknak és lassan leszoktak róla épp úgy, mint arról, hogy elsőnek adjanak a táliból a vendégnek.) Ő hallgatott — egyébként sem igen kívánta a beszélgetést — és ha egyik-másik férfi rávetette szemét, mint egy csendes Rosettiképre, mely a falon függ, a három lány egyike sürgős

és hangos kérdéssel fordult az illetőhöz. A lány később az ablakhoz ült, mely az udvarra nyílt és jelenléte nem volt feltűnőbb, mint az ablak között levő fukszia-cserepeké.

Egyszer az egyik hegedűs katoná odalépett hozzá az ablakhoz és megkérdezte tőle, hogy szereti-e a zenét. A lány felelte, hogy szereti.

— Mit szeret legjobban? Wagner?

— Wagner? Ná, de kan is nit.

A lányok figyeltek és a lengyel lány ezután az eset után — nem tudni, mi történt — nem vett több részt a vasárnapi uszonának.

A hónapok multak és vasárnapokon nem jöttek többé el a katonavendégek. Tavasz volt és három lány tavaszi ruhát csináltattott és tavaszi kalapot vásárolt. A lengyel lánynak nem volt tavaszi kalapja, a bársonyruha megkopott és meggyűrődött, a csipkék rongyolódtak, a himzések foszladoztak rajta. A három lány hivatalnoknő volt, de a lengyel lány nem tudott hivatalba járni, mert nem volt hozzá képesítése. A három lány vasárnap délután új ruhába öltözködött, fehér cérnakeztyűt húztak és magasyelű napernyőt vettek a kezükbe, úgy mentek el hazulról. A lengyel lány fölvette kopott bársonyruháját és egy sámlira ült a folyosón, a konyha előtt.

A nap sáfrányszínű sárga foltjai, melyeket hétköznapon észre sem vett az elfoglalt szem, fáradtan, unalmasan és mereven, mint főrangú védnökő mosolya a nép-ünnepélyen, terpszkedett a harmadik emeletre — a másodikra és a lengyel lány — Sarah volt a neve — azt figyelte, hogyan húzza föl a nap az usályát a második emeleti folyosóról a falra, hogyan hajlik, kanyarodik el a harmadik folyosó alján — zöldesszürke árnyékok nyulnak utána, de el pém érik — vonszolja magát végig az utolsó emeleten, már csak a legfelső ablakok villognak, aztán lassu, nesztelen lépésekkel folyton visszamosolyogva, mint az anya, a ki síró gyermekét hagyja odahaza, végigkuszlik a háztetőn és onnan világa röppen. A lengyel lánynak hideg bánat ült ilyenkor a szívére és behunyta szemét: a földből fellopozó nyirkos árnyékok elől.

A folyosó tulsó végében fényképszemterem volt; eselőkányok kézen fogózva, katonák kék ruhákba öltözött fiatalemberek, piros székfűvel a gömblyukban, feketekendős öreg asszonyok, kiknek szoknyájába fehérruhás kislyányok fogóztak, jöttek fölfelé a lépcsőn a harmadik emeletre. A lengyel lány ezeket is figyelte.

A béglalakú ház udvara olyan volt, mint egy kirakat: az ablakok nyitva voltak, hangosabb szó-

leszéd, lánynevetés, a cukrászék gramofonja lent az első emeleten keveredtek fölfelé az udvaron; majd hirtelen fonnyadt esőnd; valahol egy férfi fölkel a diványról, az ablakba jön könyes szemmel ásítani; futó fehérségek libbennek el a félg behajtott ablak mögött; nők öltözködnek, készülődnek. Hat óra felé már egészen üres a ház. Itt-ott kigyün egy család az ajtón, gyermekek, felöltövel a karjukon, mennek előre a lépcsőházba, aprókat libegve, kényelmetlen tipegessel megy utánuk az ünneplőre összefűzött anya és férj fekete ruhában és oldalt hajtott szalmakalapban. Egy-egy emeleten még fel-tűnnek a lépcsőház üvegajtaja mögött, aztán kikanyarodnak az utcára vivő folyosóra. Minden lélekkel üresebb a ház. A nap lement; a fényképész bezárta az üzletét, az öregasszony átment a szomszédházba, csak a vicilányok bajkurásznak lent a kapuban; a lengyel lány egyedül van a nagy házban.

De szürkekeokás férfinha, sárga felöltő tünik fel a lépcsőházban és a lengyel lánynak — még nem tudja miért — galopban vágat a vér a halántékára. A férfi siet a lépcsőn, már fent van a harmadik emeleten, jön feléje, jön, jön, itt van előtte, a lány elszibbad, a férfi közömbös oldalpillantást vet rá és elmegy előtte.

Itt lakik a szomszédban. Bankhivatalnok. Szobaur. Jóareu és nagyon elegáns. Kicsit köpös, alacsony, sötétbarna, lesimitott haja van, tömött és gondozott szőke angol-bajusza; varrólányok sötét irodakiszasszonyok részére is elegáns férfiszépség. A lány a konyhaablakból, a függöny mögül szokta meglesni, ha délben hazajött; szemtől-szembe kevésszer találkoztak.

A hónapok multak és nagybácsiék elküldték a eselédet. A "Földön és Házalva Árulók Egyesületének" titkára katonának vonult be és az élelmiszereket drágultak. A három hivatalnoknő kereste a pénzt a házhoz és a hivatalnoknő ur akart lenni a pénzéért odahaza.

A házteendőket a lengyel lány végezte; lassankint ő is főzött egyedül; az öregasszony a hátát fájlalta és délelőtt a diványon feküdt, párnákat ágyazva maga elé. A lengyel lány az öregasszony régi gyűrött és piszkos pongyolájában dolgozott; kiatakarította és fölkefelte a szobákat, aztán a konyhában főzött; a kendő alá kötött haja össze-csapódott a zsír- és fűszerszaga melegben és a pongyola ujjával gyakran törölte a hom-

lokáról a verejtékes gőzt. Ebéd után elmosogatta az edényeket, aztán levetette a cipőjét és felmosta a konyhát. Estefelé úgy-úgy volt, — fáradt volt, csak a

kezét és az arcát mosta meg — kiült a sámlira a konyhaajtó elé.

Mikor délben leült az ebédhez, a három lányok undorodva néztek rá és azt mondták, hogy a keze hagymaszaga. Megkérték, hogy Műdhez öltözködjék át. Ő nem öltözködött át, hanem ezentul kint maradt a konyhában ebédre. A lefordított étel ette meg a táliból, úgy ahogy szokás. Későbbben észre vette, hogy a sámlira a konyhaajtó előtt maradt; a eseléd-ágy huzta át magának. Azt mondták, hogy így kényelmesebb.

Ez neki is jobb volt; este nem kellett neki lefeküdni a többiekkel; mikor már mindenki aludt, szabadon járhatott-kelhetett a konyhában, kinyitotta a folyosóra nyíló ajtót, a küszöbre tette a sámlit, ott ült és figyelte az éjszakát. Ha esőngettek a kapun, akkor összerendezte és összehúzott szemmel nézte a lépcsőházat. Ha feltűnt a szürkeruha az első emeleten, akkor fölugrott, behuzta a sámlit és az ajtó-mögött húzódra várta meg, amíg a férfi elhalad az ajtó előtt.

Erre várt, ez volt története a napnak. Tíz órakor a ház népe eludni tért és ő kiült a küszöbre tizenkettőig, félegyig — illyentájban jött haza a bankhivatalnok — a csendbe nézett. Ilyenkor tudott gondolni mindeure; a régi városra is, az apjára, anyjára, a boltra, hol magas, dagadt zsákok álltak sorjában, fehér por lepelt be mindent és csegett az ajtó, ha kinyitották és a kis meleg kukóra a bolt mögött hol annyi hosszú napen át ült és történeteket olvassott maoskával az ölében. Egyszer gyerekkorában egy kutya megharapta és az anyja sirva esőkolgatta a harapás helyét, ez az emlék járt most mindig az eszében.

Fájdalmat nem érzett a dolgokra gondolván, csak apró keserűségek szálltak föl a szívéből és ha sok összegyűlt a torkában, akkor az új, névtelen kínba ömlöttek össze, mint apró patakok nagy folyóba és e nagy folyót minden nap a magányosság kristálytisza hideg vizei frissítették.

Egy vasárnap este — vasárnap még felvette néha a bársonyruhát, melynek rongyos csipkéi már rég lefejtette és így a sima, kopott és sötét ruha komor, puritán külsőt adott neki — hasztalan várakozott a folyosón. Éjfélután még örült, hogy késik, sok régi apró elgondolni valója akadt, a mik melegítették és amiket csak várakozás közben lehetett jól elgondolni. Csak a várakozás volt jó; mikor a férfi lépései elkopogtak előtte és hallatszott a kulcs esikorgása a szomszéd ajtózárbán, akkor a lány is nyugovóra tért; fázósan kuporodott össze az ágyban és a szemét összeszorította, hogy aludni tudjon.

Egy óra tájban már nyugtalanodni kezdett; fölkel, járkált a folyosón, majd nekifutászkodott a vaskorlátnak és az udvarra bámult.

Két óra tájban végre hevesen esőngettek; a lány tudta, hogy ő. A lépéseit alig ismerte meg — tulbiztonságosan és rengősen lépkedett és halkán füttyörészett — Sibbadtan figyelte a lépések zaját és mikor magához tért, a férfi már a sarkon volt, két lépésnyire tőle. Mire megmozdult, hogy beszaladjon, a férfi közte és az ajtó között állott. Talán e megrebbenés vagy az orfeum gőzös zúrvára, melynek a halk füttyörészésében aludt meg az ize, okozta, a férfi megállt a lány előtt.

— Maga még fönt van?
A lány ránézett; nem felelt, csak intett.
— Sie armes Kind. — És megfogta a kezét. A lány engedte. A hivatalnok ismerte a lány történetét és ahogy most az arcába nézett, mintha egy album nyílt volna ki előtte, melyben fehérett városok képei láthatók.
Kinyújtotta utána a másik kezét is, gyengéden magához húzta és megölelte. A lány nem ellenkezett. Meghajolva, eleresztett karokkal állott, a férfinek a karjával

kellett föntartania. Megesókolta az arcát, érezte, hogy az arca forró. Egy percig gondolkodva nézett körül a néma udvaron.
— No jöjjön... Hát jöjjön. — Karonfogva vezette.

A lány engedelmesen ment vele.

— Ilyet nem igen kaptam volna, — gondolta a hivatalnok és a kapcsokat kezdte keresni az ölében ülő leány ruháján. A leány föllállt és szóltalanul, engedelmesen vetkőzni kezdett.

A nő forrón, ájulian feküdt mellette, a fiatalember pedig csodálkozva nézett fölfelé a sötétben.

— Hihetetlen... Az ember nem is sejtethi. Az ilyen zsidóányok úgy rémlik, az imakönyvükbe rejtegetik az ártatlanságukat.

A lány karjai megelevenedtek, átfogták szorosan a férfi nyakát; dideregve davonszolta magát hozzá, összekuporodott kicsire, egészen kicsire, a takaró alatt a mellére szoritotta az arcát.

Ekkor elkezdett sirni. A szívében felolvadt a nagy kemény tályog és lassan, eseperegeve foszlottak róla a könyvek. Eszrevétlenül

sirt, az arcát fölfelé fordította és a könyvei végigfolytak rajta szerzetés, a nyakába esorogtak és a szétkuszált haját pásztázták. Majd meg-meghökken, apró, göresös csuklásban szedte a lélegzetét és a melle is rázkódott, amint nagyobb darabokban szakadt le róla a sírás.

A férfi fölemelte a leány arcát.

— Sirt? nézett rá csodálkozva.

— Miért sirt?

A leány nem szólt: sirt. A karjai meggöresödtek a férfi nyakában, az egész teste hidegtelelően zakatolt, a könyvek eláztatták az arcát, mint a hót a földeken a márciusi eső. A hangja is megjött már: csuklásokba szakadt, halk, vételem nyöszörgés.

— Hát ez rettenetes... Mi baj? Miért sirt? Ne sirjon!

A leány most már nem engedelmekedett. Most már sirt. Nem lehetett elcsitítani, nem lehetett elhallgattatni.

— Az istenért, hát mit csináljak! Aludni kell. Nekem reggel hivatalba kell mennem.

Lefejtette magáról a leány karját és befelé fordult a falnak. De

nem tudott aludni; a lány egyedül maradt, a zokogásba mélyült, szélesedett, zuhogott, mintha az egész szíve feloldódott volna simogató, sós melegvízben. A hangját sem tudta visszafojtani; mély, reszkető, egyenletes hangon ömlött belőle a sírás.

A férfi ingerülten ült fel az ágyban, meggyújtotta a lámpát.

— Hát ez nem lehet... Aludni kell, nekem is, magának is. Maga szépen felöltözködik és átmegy haza.

A lány kikelt az ágyból és magára szedte a ruháit. A sírása halk szípgóssá esitult, a könyvei megcsendesedtek, csak néha esepépt egy-egy csepp a ruhájára, mint falevelekről a víz eső után.

A férfi kikísérte őt gyertyával.

Imbolyogva, lehajtott fejjel ment a folyosón, ruhástól végigvetette magát a konyhaágyon és sirt sokáig. Csapkodott, morajlott, zugott benne a sírás, mint fáradt utas fülében a hullámvérés, ki első éjszaka hál a tenger partján, hanykolódik és nem tud tőle elaludni, csak kimerülve, hajnal felé.

Irta:
Miklós Jenő

A KECSKE

VÉNdiáknak maradt, háboru, béke, szegénység üldözte és most kezdeti elől az egészet. Hogy irtózott azoktól a kicsi, piszkos diáksobáktól ott a harmadik emeleték sötét lépcsője mellett, a reggeli porolástól a gangokon, embernyi ember már, öreg óriás, küzdött, birkózott, szenvedett tiz életre való, — most szeretne valahol meghuzódni megint a kopott tankönyveivel, a rongyos jegyzeteivel, elkészülni végre a vizsgáival is... valami külvárosi, földszintes házaeskában. Csendet, békességet önmagával és mindenkivel! Nem megint azokat az éhségtől aszott, hasztalan látástól, álldogálástól fáradt arcokat maga körül. Valahogy megbékélt emberekét, egy-két fát, bokrot is az udvaron és nevető gyerekeket... idegen gyermekeket.

Valahol a Józsefváros szélén akad rá aztán a földszintes, sárga házra. Gödrös, köves udvarán két akáca és szétrepedt, alacsony hordókban néhány leander száradt. Az udvar mélyén odaragasztott fecskefészeknyi ház. Zöld függőnyel takart kicsi ablakok. Ott volt a kiadó szoba.

Egy öreg divány, szük, barna faagy, a szekrény, a polituros kezek asztal és pléhtáncán a kanesó viz, meg a szájára fordított zöld pohár. Mellette a hordó teritőn egy kopott gipszkutya. Még emlékezett rájuk. Így hagyta itt valahol az ágyat, a diványt, a teritőt, a vizes poharat, a gipszkutyát, amikor a harcba indult. Most ugyanigy várták őt vissza. Akkor a Terézvárosban lakott, a Chikagó szélén. Merre járt azóta, hogyan élt, mit végzett el?

Itt a szobájának külön bejárása van a szük és piszkos konyhából jobbra.

Balra két lépcsőfokkal feljebb a háziak laknak. Öreg nő szöszmötölt ebben a szobában. Ugyanolyan nyirkos, kicsi szoba volt, mint az övé, csak hogy éppen függőlámpa is lógott benne, amelynek vörös burájáról piszkos pamputpompónok fityegtek le. A sarokban az ágyban egy nagyszemű gyerek feküdt.

A házigazda — szomorú, magas, fekete ember, — visszatessékelte a kiadó szobába:

— Hát ez az a szoba. Tiszta, rendes. A szalánk volt, az ágy helyén két fotelke állott itten...

Olyan melegen mondta, hogy bizonyára sokat ülhettek ketten a fotelokban.

— Aztán meghalt az asszony. Ide toltam be, kérem, az ágyamat. En a kislánnyal meghuzódom a másik szobában. A konyhán az öreg eseléd lakik. Még a dadám. Vidékről hoztuk, amikor egybekeltünk...

Sóhajtott, de aztán kihuzta magát.

— En rendes, akkurátus ember vagyok, kérem. Tisztviselő a városnál. Minden elsején pontosan megkapom a fizetésem, nagyon be kell osztani és minden elsején pontosan elvárom a szoba árát. Szeretem a rendes és az akkurátus embereket, kérem.

Kezet fogtak. Délután beköltözik. A gazda hosszú, sovány alakja kopott fekete kabátjában az ajtó felé lendült. A vállá vitte. A többi elesavarodott, szomorúan lecsordult, elcsöppent, elgomolygott alatta. Az ajtónál megfordult még és visszajött:

— Aztán még valamit! Ön uram... reggelenként — kecske-mekegést fog hallani. Csak éppen egy-két, amolyan esendes mekegést. A konyhából. Az ne zavarja,

kérem. Nekem nincs kecském, a szagától sem kell már tartania. Csak volt. Volt egy kecském... a konyhában tartottuk és minden délelőtt a dada, meg a kislányom vezette ki legelni a szomszéd grundra. De aztán betegeskedni kezdett a kislány és befeküdt az ágyba. Ugyanaz a baja, ami az anyjának. Hektika. Kérem. Az orvos még ki nem engedi az ágyból. De tejrre, lisztre, egy kevés husra, porokra, meg még a temetésre is mind többel tartoztam. Elment hát a kecske. Eladtam! A dadával kiloptuk a konyhából és eladtam. Jó drága pénzeskén, Hehehe. Büdös kecske! De a kislány nem tudja, kérem. — Azt hiszi, még mindig az ő kecskéjének tejeskáját issza. Más tejhez talán hozzá sem nyulna. És minden reggel most a dada mekeg a konyhában. Ez annyit tesz, hogy a kecske jöreggel kíván a kislánynak. Tetszik érteni... kérem.

Az öreg diák bölintott, hogy érti. A szíve a torkában zakatolt.

A fekete ember ijedten mondta:

— A dada ugyis gyengén mekeg. Fel se tetszik ébredni rája. Meglássá, uram!

Vasárnap és mindennap gondoljon arra, hogy a bankbetét a legbiztosabb.

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET.

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk. Anyagilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van védeye minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILARD.

Alapítke, tartalék és betétek összege \$2,857,097.76

Általunk kiállított betétkönyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamatostul visszafizetjük. Pénzküldés Magyarország minden részébe a legolcsóbb napi árfolyam mellett.

NÉMETH ÁLLAMI BANK

NÉMETH JANOS, ELNÖK

FŐÜZLET: FIOKÜZLET:
A Bankpalotában 1597 Second Avenue,
10 EAST 22nd STREET, Corner 83rd Street
NEW YORK, N. Y.

Kezet fogtak, most már erősen, keményen. Mint akiknek komoly, egy életre való titka van.

Délután a kis katonakofferjével befordult a szobába. Szomorú, behuzott vállal jött. Már esteledett is. Egy-két könyvet kitétt az asztalra, két inget becsuszta, az egy kabátját beakasztotta a szekrénybe. Az öreg eseléd bejött, behozott egy konyhai petróleumlámpát, az asztalra tette, megágyazott és kicsoszogott.

Egyedül maradt. A kanesóból vizet öntött a pohárba, állott és piszkos viz volt, nem is akart inni belőle, csak úgy beöntötte. Megszokta egyszer, régen, fiatalon, még diákkorában. Minden hónaposszobában a pohárba beöntötte a vizet. Aztán elszokott tőle. Most újra megtette. Mosolygott. Megtapogatta a vattadagánatokba puffadt paplanát, az ágyon átesapott vékony és tarka dunnát, mind lassabban megcsapkodta a tyuktollal töltött, nehéz és szurós vánkosokat... nyirkosak, komisz szappanszaguak voltak. Alul a szalmazsákban poros kukoricaszár ropogott. Középen hosszú, kifeküdt lyuk, mint egy koporsó... Nem bírta már. Odaállt a kicsi ablakhoz s az udvarra nézett.

A repedezett, zöld függönyön egy tépettszárnyu dongó mászott, megállt, lábát meg-megsodorta, szárnyát lekefélte, lecsuszott, újra mászni kezdett... fel-fel...

El kellett fordulni, leült a székre. A szoba már sötét volt és a szük barna ágy, az asztal, a mosdó, ez a esendes ház, kinnt a ragyogó Budapest, messzi borzalmak után most a békés munka, új kezdet, emberek, könyvek, és öröm, élet, ifjuság... egyszerre mind, mind beleveszett, belehullott megint a sötétségbe. Hol van, merre jár, mit keres? Gyorsan levetkőzni és lefeküdni!

De gyors ajtónyílást hallott és a konyhából izgatott, suttogó szavakat:

— Dada, dada, a kecskét... Az ajtó bezáródott és a konyhában egy öreg, remegő hang zsolttárasan rákezdette:

— Me-e-e, mek, mek. Me-e-e... nem maradsz hát esendben, te cudar kecske! Nem kaptál elég füvet meg vizecskét... me-e-e, mit jaggatsz mindig, te huncut kecske, már meg is ágyaztam ne- (Folyt. a 10-ik oldalon.)

BUDAPESTI POSTA

Ki miből él?

Ma a legnagyobb probléma az, hogy miből élnek az emberek. Régen megélt az ember abból, amit kártyán elvesztett, amit az üzletére ráfizetett. Megéltünk az adósságainkból is, sőt eltáplálta az embert az is, aki főnevelé a mezők lilomát. Ma azonban megnehezült az idők járása fölöttünk. Soha sem volt úgy, hogy sehogy sem lett volna, de ma már sehogy sincs.

Hogy e súlyos kérdésről áttekintsünk legyen, különböző foglalkozást űző embereket megkérdeztünk, hogy miből élnek és kérdéseinkre a következő feleleteket kaptuk:

Miből él a tanító?

— Látja uram, ez az öreg koca a mi eltartónk. Minden esztendőben megszüli a malacait, azokat kihizlaljuk és eladjuk. Ebből élünk esztendők óta. Ebből és nem is a diplomámból.

Fölkerestünk egy zalamegyei tanítót és megkérdeztük tőle, — hogy miből él. Kivezetett bennünket a disznóba, ahol egy hatalmas öreg koca táplálta négy kis malacát.

Miből él a milliomos?

Fölkerestük ragyogó svábhgyi villájában a milliomost.

— Én kérem tíz skatulya gyufából és husz spulni cérnából élek. Ennyivel kezdek a Dob-utcában. Eladtam, amikor jó ára lett, vettem most már több cérnát és gyufát, mindig többet — többet, ma már milliomos vagyok.

Miből él a képviselő?

Megkérdeztük a nemzetgyűlés egy kiváló tagját, aki felettül előhazta a "Mi lesz a zsidókkal" című könyvet.

— Ebből élek. Ez tett a párt oszlopos tagjává, ez választott meg képviselővé, ez fog államtitkárrá, pártvezérré tenni.

Miből él a liberális?

A kitünő kamarás, aki a régi világban lump s adósság-csináló cimborám volt, így válaszolt kérdésekre:

— Én egy lipótvárosi zsidóból élek. Meghívtak egyszer egy lipótvárosi zsorra, ott összebarátkoztam egy tucát lánnyal, akik meghívtak az ő zsuraikra. Egyszeribe elterjedt a hire, hogy én vagyok a szabadelvűség apostola. Erre bankok igazgatósági tagja lettem, iparvállalatok felügyelő bizottsági elnöke. Már pénzügyi szaktekintély hírében állok és ma vettem a második autóm.

Miből él az utcai árus?

Az utcai árus — Kohn Ábrahám ur — röviden így relett kérdésekre:

— A kereszény kurzusból. Én árurom a legtöbb antiszemita röpiratot és az igazi öbredő jelvényeket.

Miből él a kis nő?

A kis nő a korszón fogadott. Egy Buchwald-széken ült. Igézó mosollyal mutatott a székre, amelyen ült:

— Ebből élek.

— Hogyan? — kérdeztem.

— Mindjárt bemutatom. Ugy-e, maga itt mutatkozott be nekem. — Most meghív vacsorára, együtt töltsük az estét és ha nagyon meg akar győződni róla, hogy tényleg ebből élek, jöjjön el ide a Buchwald-székemhez máskor is, vacsorázunk együtt máskor is. Majd meglátja, hogy meg lehet ebből élni és — ígérem — maga sem fogja megbánni.

Miből él Bali?

— Én a halálból élek, — mondta nemes egyszerűséggel Bali Mihály. — Mondhatom, hogy már ez is elég rossz üzlet. Ugy megrágtam az élet, hogy már a halálból sem lehet megélni.

Miből él a kóristalány?

— A mellékesből! — felelte röviden, de velősen kis kóristalány ismerősöm az ő nyolcszobás, gyönyörű lakásában.

Miből élnek az antiszemiták?

Megkérdeztem az antiszemita párt egyik vezérét, hogy ők miből élnek. A vezér mosolyogva így szólt:

— A zsidókból.

Miből él az árdrágító?

— Miből élek én! — kérdezte vissza kérdésemet a közszerepben álló, népszerű árdrágító.

— Hát a tizezer korona pénzbüntetésből és a két heti fogházból.

Miből él a jeles bohém?

— Majd elmondom, — felelte a jeles bohém, — hogy én miből élek. Az éjszaka egy kicsit spicces voltam s ezért ma megkérdeztem egy barátomat, hogy nem csináltam-e valami bolondot az éjszaka! A barátom azt válaszolta, hogy de igen, mert kártyáztál és sokat vesztettél. — Mennyit! — Nem tudom — felelt — de több ezres elusztott a kezedben, azt láttam. Hát kérem, én ebből élek. Elindultam otthonról tíz koronával. Este két vendégem van, akivel hatalmas pezsgős vacsorát ettünk. Azután egész éjszaka kártyáztam, több ezer koronát vesztettem s amikor fölébredtem, ötszázhetven koronát találtam a tárcámban. Hát ebből élek! Hát ebből meg is lehet élni, ugy-e!

János kornét

Irta:
Zilahi Lajos

KISASSZONY havának negyedik napján érkezett a lovassereg Csehország határára. Akkorára már ott volt Mária Terézia császárné egész hadereje, Alvinczy Pál és Esterházy Antal gyalogsseregei, Württemberg dragoonosai, Waldeck és Kóburg vértesei, Hadik, Nádasdy és Thirhaim huszárjai, a Bécsből iderendelt pattantyusok, utászok és hidászok ezrei, a hadiszereket szállító szekerek beláthatatlan tábora és a sok tarka katonaköntös között a fekete gubás, sáncverő parasztlakó tömege.

Déltájban a Gréfenek előtt az őszi táj aranykódében feltűntek a halványzöld ruhájú wörslau-dombok, amelyeket rozsdabarna erdők kontyoztak. A dombok alatt gyöngyszürke füstoszlopok remegtek fel az égbe. A tábor! Kora délután volt, mikor megérkeztek a tábor frissen ásott árkaikhoz.

János kornét tágrányított szemekkel nézett bele abba a zsbongó forgatagba, amelyről annyit hallott, de amelyet még soha nem látott. Valami hívősséget érzett a szíve körül, aztán egyszerre ajtó forróságot. Előtte állott, kitárlt előtte a tábor, a diesség és a halál útja.

A fővezéri sátrak közül aranyzsinórral szegett, hófehér sátrakkal letakart ánglus paripákat nyargaltattak a lovászok. A vasderes, aranyfejű és szegsárga mének szőre egy ragyogó az őszi napfényben, mint a selyem. Karsu fejüket szűgyükbe vágják és ivelt nyakkal szinte nesztelenül repültek a puha zöldpázsit felett. Ócska ponyvasátorok rongyait febegtette a szél, a kupos sátrak tetején apró zászlók lelkendeztek a fuvalomban. A sok toldozott-foldozott sátrak közül álomszerűen emelkedett ki két csillogó világossárga selyemsátor. Ez a két sátor volt az udvar tábori lakhelye. Az egyikben József főherceg hevert, (a későbbi császár, a másikban Albert herceg mulatott, Mária Terézia császárné veje.

Lőnyerítés és lódobogás hallatszott mindenfelől. A jelharangok kongása szölt különböző irányból és különböző érchangokon. Dobok pattogtak és a távolban néha egy-egy kürt rivalgott. A sokféle zaj fölött egyszerre, mint ha a bárnnyelők alól hallatszott volna, újabb muzsika hallatszott: harsogó marsok ömlöttek a zenekarok öblös trombitáiból. Ez azt jelentette, hogy új sereg érkezett a táborba. Valóban ott a dombok alatt most ugratják a Kóburg vértesek karsu lovaikkal az árkokat. Valahol messzire tompán puffan egy-egy ágyuszó. A pattantyusok tartják arra próbáikat. Prúszkölő lovakon nyargalnak az ordonáncok és a zajló élet fölött fenn az almazöld égbolton valami mondhatatlan mélasággal leng a költöző darvak füzere. Hegyes hosszúsáru V betű, melyent csak hölgyek keze tud vetni.

János kornétnek két furesa alakon akadt meg a szeme. Az alkonyati világításban két copfos, térdharisnyás öreg ur állott az egyik dombtetőn. Felcsapott szélü háromszögű kalpag volt a fejükön. Az egyik öreg alacsony és kövér volt, hajlotthátú és szinte totyakos, a másik szikár és peckes, mintha nyársat nyelt volna. Ennek a hasa behuzva, a melle kinyomva és álla a nyakához szorítva, mintha egy nagy csuklás után maradt volna így megmeredve. A

két öreg kezében fekete marsalpálca mozgott. Azzal mutogattak a hanyatló nap irányába. Összehajtották a fejüket és suttogtak. Az egyik tagadólágráza a fejét, mire a másik hevesen kezdett gesztikulálni. Mindkettőjük nyakában cinóbrum színű veres szalag tarkállott és a veres szalagon arasznyi nagyságu fehér porcelán kereszt fityegett. A Terézia-rend nagykeresztje! Odébb álltak, újra megállottak és újra mutogattak nyugat felé a lakkos fekete pálcával. János elámulva ismert bennük Hadik Andrára és Laudon generálra.

Nem lett ebből a nagy készülődésből igazi háború. Csak farkasszemet nézett egymással a kékköpenyes osztrák armádia és Prigyes király feketeharisnyás prusszus serege. Ha Würmser generális nagybajuszos öreg magyar huszárjai, akik deres fonatu üstökükön még azt a kopott leffentyűs nyusztos kalpagokat viselték, amelyekben husz évig hadakoztak a porosz ellen, — ha ezek a vénbedt oroszánok néha éjszaka rajta-rajta ordítással, fóguk közé kapott karddal bele nem nyargaltak volna a poroszba, hogy "de az istenfáját, ha már itt vagyunk, hadakozzunk is valamelyest", — nem esett volna egy sepp vér sem a földre.

Egy ilyen portyázás sodorta bele János kornétot életének első esatájába. Deres őszi hajnal volt. Olyan vadul vágattak előre, hogy füle mellett süvöltözött a levegő és a szeméből kiesordult a könnye. Egyszerre mindenünnen hallatszott a felriadt emberek rémült kiabálása. Egy ragyásképu német muskatéros ijedt pofával hosszú pangantóját beledöfte a lóva nyergébe. Csikorgott a nyereg-bőr a szurás alatt és a hosszú pangantó a János combját suroította. Ekkor János kornét felemelte nehéz kardját, mely fekete szíjjal volt a csuklójára kötve, a magasra emelt kard végigfüttyült a levegő és a ragyás are avitt sárga fogsorát mutatva, felordított. Felbukott a német és elfordult szemé fehérje olyan kísértetiesen világított, hogy János türelmetlen borzongást érzett. A kard tompa ültése, mely emberi koponyát ért, a kardpengén, a csuklóján, a karjászárán végigfutott és megrántotta a szívet.

Ez a német volt az első ember, akit meg-

dés hevében és az izgatottságtól reszkető huszárló arra nyargalt véle, ahol a reketyés mellett négy ember összegabalyodva viaskodott. Egy vérző paripa kalimpáló lábakkal hentergett a földön, a nyaka és sörénye lueskos volt a veres-fekete vértől. A paripa mellett szétvetett lábakkal, kidüllesztett mellel, fedetlen fővel viaskodott három támadójával Miskolezy László oberlajdinánd a Thirhaimoknál. János kornét a végső pereben ugratott oda, az egyik porosz négykézlábra esett. Erre a másik kettő kerekelt oldott.

A falu alatt feiharsant a huszártrombita. Mire lépésben visszalovagoltak, szembe találtak magukat a felkelő gyöngyházzsinú nappal. Hátuk megett Martinovetzfalva füstölgött, amit a vén huszárok jókedvükben felgyujtottak.

Akkor este a tábori sátrakban úgy ünnepeiték Jánost, mint a nap hőst. Niezki öbester sátorában volt a nagy mulatozás és Miskolczy oberlajdinánd, aki a reggeli esetepeát emlékére fekete kendőt viselt a homlokán, ékes óvációban ünnepele bajtárs vitézségét, aki megmentette a haláltól. Összekongtak az ónozott tábori kupák, Niezki öbester, akinek akkora fekete bajusza volt, mint két lecsingő hollószárny, bozontos szemöldökével maga mellé ültette János kornétot és megsugta neki, hogy holnap már mint oberlajdinándnak tiszteleg majd a strázsán.

Szép forró éjszaka volt. Tarogatók és török sípek sikoltoztak, hegedűk zengedeztek és a Csinom Palkó nótájánál jobbkezüket előre nyujtva, balkezüket a tarkójukra szorítva táncra rekkentek a tarsolyos huszártisztek.

"Szállodai szabályzat" Texasban.

Általános szokás az az egész világon, hogy a szállodai szobáknak falára ki van függesztve a szálló házirendje, a mélynek szabályzatához minden vendég alkalmazkodni tartozik. Nem képeznek kivételt ebben Texas állam szállodái sem. Ott is ki vannak függesztve a

házi szabályok minden szobában, csak éppen ezek a szabályok különösek egy kicsit némely szállodában.

Mutatóba itt közlünk belőlük néhányat:

1. Azok a ladyk vagy gentlemenek, akik eszmástól fekösznek az ágyba, egy dollár külön díjat tartoznak fizetni.
2. Három döngetés az ajtón az jelenti, hogy a szállodában gyilkosság történt, amiért is a vendégek tartoznak azonnal fölkelni.
3. Egy revolverlövés nem elég ahhoz, hogy a háznapet fellármazza.
4. A pipát minden gentleman meggyujthatja lent a konyhában, nem kell tehát a falakról a papirkárpitot leszaggatni.
5. Tilos az ebédlő teremben a lövöldözés.

6. Ha az eső beesnek a tetőn és kellemetlen volna, az esernyőt megteáhatja az ágy alatt.
7. Aki fizetés nélkül akar távozni, azt figyelmeztetjük, hogy a tulajdonos egész Texasban a legjobb lővő.

Ezek csak elég kedélyes szabályzatok talán?

— Nézd Joe, az a hölgy ott Miss Braun, néked régi jó ismerősöd, nem akared üdvözölni?
— Papt!... Várom, mig megváltja a jegyét!

ölt! Nem tudott visszanezni rá, lóva horkanva ágaskodott és tovább rohant vele. Köröskörül a félhomályban éktelen ordítás, szinte emberi hangú lönyerítés, puskadurranás és pattogó pisztolylövés hallatszottak. Jánosnak kihullott a kantár a kezéből a némettel való vere-

ke-

Felhő-asszony

Irta:
Bársony István

ENYHE koratavaszi este volt. A március szellői végigsuhantak a bokrokon s a fűzes barkáit megborzolták; azután hirtelen elesöndesedtek, mint a meglippenő madár. Az erdő szinte lélekzetviasszafojtva hallgatott.

A rigók a verőfényes alkonyaton telefütytyögtek volt a környéket, de már elnémultak. A szürkület légi körsétára ingerelte a vándor-szárnyasok bizarr tündérét, az erdei szalonkát, amely pisszegve-koszogva húzott át a vágás fölött, belelajzolva hosszuesőrű tömzsi alakját a tiszta égbe. Azután ennek is vége volt. Csend borult az erdőre.

Pető Bence egy dombháton élvezte végig a szalonkahuzást. Amikor már nem volt tovább mire várnia, vállára dobta a puskáját s lefelé lépegetett a dombról, a karsu nyírfák közül, amelyek társaságában leste ma az erre húzódó ritka szárnyas-vendégeket. Szinte nehezen vált meg ettől a bájos képet láttató leshelytől, ahonnan messze szállhatott a tekintete az alatta terülő erdőre. Napszállatkor csodaszép enyhe színek keveredtek itt össze az arannyal meghintett tájékon, amelynek a barnaságába a kipattanó rügyek finom zöldje lehelt életet.

Amikor lejutott az aljba, nem messzire onnan lövést hallott.

Bosszusan fordult abba az irányba. — Vadorzó! — gondolta és eszébe jutottak féltett özeeskéi, amelyek orvvadászok miatt nem bírtak szaporodni. Feledve az iménti hangulatozás örömeit, sietve tartott arrafelé, ahol a lövés eldőrdült. El akarta fogni a vadorzót.

Éppen jó irányban vezetett be az erdőbe egy oldalvást húzódó ösvény. Annak a nyirkos gypén nesztelenül haladhatott. Ahol a bokrok engedték, ott még futott is, hogy el ne késsék. Emlékezett rá, hogy itt valahol régi szekérut metszi az erdőt; a lövés ott történt.

Addig ment így előre, amíg csak maga is hosszúnak nem találta az ösvényt. Hisz' már el kellett volna jutnia arra a szekérutra. Tájékozódni próbált s úgy találta, hogy túlhaladt azon a ponton, ahol lőttek. De vissza hiába ment volna. Az ösvény csak odavezette volna, ahonnan elindult. Hátha tévedt? hátha mégis előtte van a vadorzó?... Ej, csak előre, — előre!...

Majdnem belesett egy árokba, amely az útjába került. Már sötét volt és csak akkor vette észre a mélyedést, amikor a féllába a partról beleszusztott. Átbotor-kált az árkon s akkor olyan sűrűségbe jutott, ahol még az ösvény is majdnem elveszett. Itt már nem lehetett zörgés nélkül mozogni. A vadorzónak, ha itt volt, meg kellett azt hallania.

Pető már le is mondott arról, hogy elfogja. Már csak kint akart lenni ebből a labirintból. S amikor éppen kijutott belőle egy tisztásra, valaki rákiáltott: megállj!

Erre a puskájához kapott; de a zord hang újra felhársont: meg ne moccanj, vagy lövök!

— Szépen vagyunk, gondolta Pető; de kénytelen volt engedelmessé válni. Nyugodtan kérdezte: — Ki az? — és mindjárt hozzátette: — én az itteni bérlő vagyok. — Itt nincsen bérlő, ez a gróf erdeje;

— hangzott a komor válasz, — tegye csak le a puskáját, azután majd indul, előttem...

Pető első mérgében neki akart ugrani a fennhéjázó embernek, de az éppen rászögezte a puskáját; nem volt tanácsos az elszántságát próbára tenni. Azzal vigasztalta magát, hogy az okosabb enged. Helyzete komikus volt; hisz' vadorzónak néztek. Mi fog ebből kisülni?

Szót fogadott s a puskáját letette. Pár lépést hátrált, hogy békés szándékát bizonyítsa. Eközben megjegyezte: barátom, maga téved, ez a mi erdők, nem a grófé; csak azért engedek, mert látom, hogy rendes vadőrrel van dolgom.

— Engem akar az ur bolondá tenni? akkor korábban keljen fel az eszével, a határ az ároknál van, replikázott a vadőr, miközben a zálogba vett puskából kisérdte a történet. Mit lőtt az ur az imént? — kérdezte azután.

Petőnek most eszébe jutott az árok... Szépen vagyunk, gondolta; úgy látszik, csakugyan tilosba tévedtem. Fennhangon folytatta: — Hogy mit löttem? Semmitsem. Ki sem sütöttem a puskámat.

A vadőr megszaglásztta a zálogos puska csövét.

— Hazudik az ur. Most is érezni a fegyverén a friss puskaporzagot. Hisz' én is csak a lövésére szaladtam ide.

A vadász érezte, hogy elpirul. Alkonyatkor, még a huzás előtt, rálőtt egy karvalyra; de az nem itt történt. A látogat, persze, most elvane szól. Bosszantotta az eset, de már mulattatta is. Hogy vadorzó jár ide, az bizonyos; az lőtt; — de ki tudja, hol van az azóta. S most őt fogták el helyette. Ebből szép komédia lesz.

A vadőr sürgette: — gyerünk csak! Mit volt mit tenni, mennie kellett; ez volt a legokosabb. De előbb rágyújtott. Sőt a vadórt is megkínálta szivarral. Ezzel egy kicsit enyhítette a helyzet feszültségét.

— Köszönöm, dörögte a vadőr és máris kevésbé volt szigorú a hangja. —

PÁZSITON.

Tizenhét évéd, csóktalan szerelmed —
Oh égbe visszaszállt, szomorú gyermek.
— És néha, hogyha úgy fekszem hanyatt
Az ég oly tiszta, mély, oly végtelen.
Csak sejtetem még fönna az alkonyat
Csak alig sápad lent az éperem.
Mint sóhaj és mint szétfeszülő selyem,
Mint alvó angyal lágy, kicsüggő szárnya
— Galambtollak, bodros lehetelpelyhek —
Ott imbolyog egy kis selyemlő felleg
És egyre fönnebb már és egyre fönnebb
Mind átlátszóbb, halványabb, enyhékönnyebb
És fölcsúzdik. Nem marad utána
Csak egy ragyogó köny a szempillámon.
S ő nincs, sehol nincs. Oh szomorú gyermek
Én csóktalan, tizenhétéves álmodom.

Tetszik tudni, nekem ez kötelességem, magyarázta, mintha mentegetődzött volna. Bátky főerdész ur nagyon szigorú ember és nekem parancsom van, hogy elibe vigyek mindenkit, akárcit, akit az urasági erdőben fegyveresen érek.

Pető élénken kérdezte: — Bátky Gáspár! aki az ősszel házasodott?

— Az a'; — tetszik ősmerni? szép asszonyt vett el; valami özvegnyt vagy elváltat, ugy mondják.

Pető összerézett. Csak ugy magában kiáltotta: az én volt feleségemet!...

Most már ő mondta a vadórnek: — Gyerünk! — És nagyobb nyomaték kedvéért a szivartárcája egész tartalmával vesztegette meg. A vadór megemelte a kalapját:

— Nem is volna szabad elfogadnom, de ugy látom, a nagyságos ur uri ember, mondta.

Ez a megszelidült hang azt akarta kifejezni, hogy aki uri ember, az nem lehet vadorzó. De Pető elhárította a kedvező fordulatot és újra biztatta a vadórt: gyerünk!

Bolond vágy szállotta meg hirtelen, hogy a sorsnak ezzel a kiszámíthatatlan szeszélyével odavitesse magát; ahol az asszony van, akit olyan fojtogató szerelmmel szeretett valaha — és talán szeret most is. Aki elszakadt tőle, mint a hogy az égen is hirtelen váratlan kétfelé válik egynemelyik felhő és innen alólról csak sejteni lehet, hogy nem is igazán egy felhő volt az; hisz a magasban uszó réteget más légáramlás taszítja másfelé. Az az asszony is a könnyebb rétegből való volt; azt jobban hajítja a szél.

Most, hogy emlegették előtte, (de hogy is emlegették; csak ő gondolt rá felgyuladó vágygyal), látni szerette volna. Bátky főerdész nevet majd az eseten; lehetetlen, hogy meg ne pihentesse, egy pohár borra szivesen ne lássa; — és akkor ott lesz az asszony is... A sötét-haju, sötétszemű asszony, azzal a riadt nézésével, amely a rossz lelkiismeretét, mégis a gyermekét; azzal a fehér karjával, amelynek az ölelése a kigyóé, mégis maga az üdvözülés... Azzal a bársonyos hangjával, amely olyan, mintha a fülemle megtanult volna turbékolni. Nem mertte folytatni. A vér máris a fejébe tolakodott. De még jobban a szívére. Milyen különösek is a véletlen utai. Hogy el akarta volna felejteni azt az asszonyt, s most, amikor az a reménye van, hogy újra látja, részegen sietne feléje...

A vadőr megzavarta. Nagyon meghatották a szivarok, mert egyszerre el-lágyult. Talán arra is gondolt, hogy ha a főerdész ur valamelyik jóismerését hurcolja meg, azért még orrot kaphat. Megszólalt:

— Tudja mit, nagyságos ur, itt van a puskája, én eleresztem. Ilyen ur nem lehet vadorzó.

Petőt ez a megtisztelés szinte megijesztette. Most már éppen az kellett neki, hogy odavigyék, ahol "ő" van s a hova a maga emberségéből ok nélkül nem mehetne.

(Folyt. a 10-ik oldalon.)

A HID

A KÉT hegy közötti szakadásban fűrgelábu folyó futkározott. Hatak v. hánsoltak és kavicsok esőrogtak benne. Szípigva hallgatták a halak a kavicsok beszédét az apró buborékokat és messzibe reszkető karikákat vették a vízre. Napsütéses délutánokon lejöttek a hegyről a legelésző állatok és mélyen meggázolták a fűvenyt. Szomorú nézésű, szikkadt horpasza tehének voltak ezek és itt gömbölyödtek ki a fűrgelábu folyócska partján. Megemelt fejjel, nyálasan esorgatták a esőpeket és reszkették a bőrük a gyönyörűségtől.

Ekkortájt még csak keskeny pallóska nyújtózott keresztül a szakadason. A pallóska hasa belecuppant a vízbe és ha rálépett valaki, úgy reszkett, rengett, mint a levegőben lógó bizonytalan-ság. Ha meglázták az ár, a pirossal pettyezett pisztrángok keresztülfiékádoztak a pallón.

Innen és túl — a szakadás két oldalán — egészen egyforma emberek laktak. Apróábu, keskenykezi, korán fonnyadt asszonyok, kontyra fésült lányok és izadtnyaku, hosszú lélekzetű, nagyzőkü férfiak. És a beszédük is egyforma volt, akárcsak a kéksávus vityillók, amiknek ablakán bebölgöngatott a vadkörtefa lombja.

Az öblögető asszonyok és a vizet mérítő lányok naphosszat együtt kanogtak a fűrgelábu, szélesívű folyócska partján. Sűrű keresztvetések között suttogtak a sobovi rontóasszonyról, aki meg-görbíti a férfiakat és kisebesíti a tehének tőgyét. Sorra vették a menyecskeket, hogy ki hány ágyat, vánkost, ládat kapott és szidták az adót, ami sok, az esőt, ami kevés és azzal bueszták el egymástól, hogy innen is, túl is, egészen egyforma a nyomorúság. A férfiak fuvarba jártak, palinkát ittak és vasárnaponként a Batyuskát hallgatták, aki a szentekről mesélt nekik.

Igy élt itt az élet hosszú száz esztendőknél keresztül, egészen tavaly előttig. Tavaly előtt hirtelen váratlan urak bukkantak elő és kérgeskezi, kormosképi emberek, akik keresztülfurták az innenső hegyet és mindenféle szögek-ből, vasakból nagy póklábakat kezdtek építeni a vizen.

Mind a két oldalon riadtan nézték a munkát, ami még az éjszakáikat is meg rontotta. Az örökös kongás, kalapácsolás hangossá tette a völgyet és az asszonyok, lányok aludni se tudtak miatta. Nehéz álmaik voltak, sokat nyöszörögtek egész éjjel a fiúkba kalapát, a mellükön zuhogott a pöröly.

Majd egy esztendőig tartott ez így. És ez alatt a hosszú idő alatt csöndesen szinte észrevétlenül megváltozott a völgy élete. Az itatás lejjebb terelődött, a lányok nem jártak össze legeltetni és az innenső parti férfiak is csak a hegy körül fuvaroztak. Későbbet a lányok is beálltak napszámba és kevélyen mondogatták:

— A magunk hidjához segítünk. Nekünk csináltatják a hidat az urak.

És nem jártak többet kontyba esavart fejvel, hanem kibontották a hajukat és pánlikát kötötték a végébe. Az öblögető-asszonyok pedig esu fondáros dolgokat kiabáltak át egymásnak:

— Lyukat furtatok a hegybe, hogy utja legyen hozzátok az ördögnek?

— Furjatok ti is, ha tudtok.

— Hajánál fogva viszi el a lányaitokat a gonosz.

— Ti vagytok a gonoszok, még a Batyuska se bír veletek!

Az asszonyok civódásába azután be-leölegyedtek a férfiak is. És egy augusz-

tusi éjszakán az utolsó hazasuhanó legény szárazra húzta maga mögött a pallót.

A hid pedig egyre nőtt, testesedett, mind közelebb lépegetett a tulsó part-hoz és egyszerre csak beleharapott a szemközti hegybe. Szent Mihály napján futott el rajta az első masina. Az innensők sikoltozva, boldogan szaladtak bele az alagutba és keszkenőkkel integettek a masina után. A hűvös szél ide-oda lo-bogtatta a lányok pánlikáit, földuzzasztotta az ingvállaskákat és esupa öröme gyulladt areot simogatott végig:

— Nézd már, milyen hitványak odaát a fák, alig érnek térdig.

— Nézd már, itt a jóra való keeske is nagyobb, mint odaát a tehén és milyen rövid lábuk van az embereknél.

És líhegve bámultak keresztül az alagut nyílásán, ami keretbe szorította a tuloldalt és nevetve nézték, hogy ebben a sötét, szivalaku mülőben milyen törpén, szegényesen helyezkedik el a színekkel bordázott hegyoldal. Ugy vi-hogtak a háromszögletes fák, az ököl-nyi bokrok és a rövidlábu embereken, mint valami vásári panorámán.

A tulsó partiak szomorun hallgatták ezt a visongást, szegénynek, szerencsétlennek és megaláztattnak érezték magukat és lopakodva görnyedt derékkal suhantak el a szárazra vetett, régi pallóska mellett, a minék testét szétszívtá, összeropogtatta a nyári nap heve.

És azontul masina, masina után szá-guldozott keresztül a hegyen, egy hosszú esztendőig. A forduló őszön katonák szállottak ki a masinából és a hid végére állottak. Keményet koppant kezükben a fégyver és keményen rágták a szava-kat is:

— Jaj annak, aki hozzá mer nyulni a hidhoz.

Csillaghullásos őszi estéken a főlvál-tottak sokat beszélgettek a háborúról az innenső partiakkal. Az ilyen beszélgeté-seken rendszeren a harangozó vitte a szót:

— Jól tette a császár. Meg kell tanítani odaát azokat. Nem azért csinált a császár nekünk hidat, hogy azok a kutyák elvegyék tőlünk.

A katonák helyeselték a harangozó beszédét és a földhöz ütögették a fegy-vereiket:

— No hát csak ezt a hidat próbálja meg elvenni valaki.

És egy hajnalon, amikor már leesett az első hó, rettenetes dördülés rázta meg a hegyet. A kicsi, kéksávus vityillók ablakaiba belezuhant a kidöntött körtefa, ferdére esuztak a zsupfödelek, a tányérok, bögrék mind lehullottak a falról és a hid, a Hid derékba törten görnyede-zett a szakadék fölött. Rozsdavörös háta kipiroslott a fűrgelábu folyócska vizéből és meggörbült póklábaival úgy ingott, kaparászott, mintha megegyeser talpra akarna állni.

Sokat sirtak azon a hajnalon az in-nenső parton. Az asszonyok, lányok, gye-

IRTA: PILISI LAJOS

hogy nem — valaki újra a patakra dobta a pallót. Valami lányféle vetette keresztül a vizen és még azon az éjszakán átsuhan rajta az első legény az innenső félről...

Az asszony haragja.

E GY mulató kedvű chicagói ember a napokban aggódva ballagott hazafelé. Aggodalmának több rendbeli alapja volt, teszem azt, megígérte a feleségének, hogy még este nyolc előtt megérkezik, pedig hajnali három mutatna a templom órája, ha Chicagóban a templomok tornán óra volna, továbbá a járása sem olyan biztos, mint a büszke arab paripáké, ellenben a szeszfogyasztás feltűnő jelenségeit viseli bélyeg gyanánt magán, — nemkülönben igen hirtelen kezejárása van az asszonynak. — Szóval joggal verhetett fészket keblében az aggodalom. — Tűnődött, mit tegyen, hogy levezesse a villámokat? Az ajtó elé érve megjött a helyes gondolata is.

A balkezével felfogta a jobb karját és keservesen nyögdécselve és nagyokat sóhajtvá, halkán kopogtatott az ajtón.

— Te vagy az, jómadár! Gyere, csak gyere!

— Jaj, asszonykám, siránkozott az ember, nem tudom ám kinyitni az ajtót.

— Mi van veled?

— Elestem az utcán, nyilván kitértem a karomat, mert nem tudom mozgatni.

Arra ár felugrott az asszony, sietett elébe.

— Jaj! — üvöltött az ember — ne nyulj hozzám, mert belehalok. Osupa forróság, alighanem a vértől!

Szegény gyöngesszívű feleség már könnyezett.

— Apukám, drágám, csak neked ne legyen semmi bajod!

— Vétköztess le, légy olyan jó.

Az asszony hozzáfogott a munkához. Kölesönös volt a jajgatás, végre is ágyban volt az ember.

— Persze, most te haragszol rám, nyögdécselte az ember.

— Dehogyan haragszol, dehogyan. Csak semmi bajod ne legyen.

— De én látom a szemeidből, hogy haragszol, amiért későn jöttem haza.

— Isten bizony nem. Péltetek és imádkozni fogok, hogy felgyógyulj.

Add a szavad, hogy nem neheztelsz.

— Itt a kezem.

A férj erre kedélyesen megfogta beteg jobbaját a feléje nyújtott kacsót s alaposan megrázta azt. A menyecske eleintén bámult a hirtelen gyógyuláson, aztán hogy a nyitjára jött a dolognak, legbájosabb mosolyával — mert hiszen nem volt szabad haragudnia — úgy képen teremtette élete párját, hogy az visszaesett a párnáira.

NEW YORK GYOMRA.

A "Globe" igen érdekes adatokat közöl a new yorki statisztikai hivatal fő

jegyzései alapján arról

a rengeteg élelmiszer mennyiségéről, a mi a vá-

ros lakosságának gyomra

egy év alatt fölemészt. —

New York fogyasztókö-

zönsége az elmúlt évben

644.683.449 dollárt adott

ki élelmiszerekre, mely ta-

karos összeg természetesen

sok felé oszlott el.

Hust 830 millió fontot fo-

gyasztottak el a new yor-

kiak; megittak ellenben

800 millió liter tejet és be-

kebeleztek mellette 139

millió font vaját, és 150.5

millió fontot tojást. Kenyérből 900 millió

font került fogyasztásra; cukor 400 mil-

lió font, burgonya pedig 750 millió font

került a new yorkiak gyomrába. Kávé-

ből a fogyasztás 45 millió font.

AKAR DÖRZSÖLÉS NÉLKÜL MOSNI?

Ha azt akarja, hogy egy heti ruhája ki legyen mosva gy cenért hófehérre minden dörzsölés nélkül, akkor használja a Mitchell Magic Mosóport. Ne mártalmass a ruhára, sem a kézre. Megpuhítja a legkeményebb vizet is. Kívesszi a zair pecsétet, vért, stb. s nincs benne mérég, amely tőnkre teszi a ruhát a harmadik mosásnál. Megér-e a felesége egészsége egy centet? Hozassa meg, mi adunk egy dol-lárért annyit, mint más társaságok háromért. Postaköltség 10 cent. Egy csomag 6 hónapra elegendő. Irjon magyarul, mert magyarok vagyunk. Mail Order House, Glenfield, N. Y. Ügynökök kerestetnek.

rekek egyre csak a hidat siratták és fo-gadkoztak is; hogy ez nem marad any-nyiba, csak hazajöjjenek a férfiak...

Májusban azután, amikor már haza-jöttek a legények, egyszercsak — hogy-

KIS

Gulliver

Az apród egy dobozban z-én is élvezhesse ger látását. Kin- ablakát és bñat- rengve nézegette kát.

— Miért bus- kérdezte részve- ród.

— Faja szíve- san. A honvágy

— Ó jaj, jól- meg végbe a le- szomoruan az ag- anyám, egyedül

Ezzel eltávoz- ván sétálni me- lenni bus gondo-

Jó magam- dóm. S hogy go- lefekvétem alud- nyi ideig a- csak érzem, am- hatalom skatuly- magasba. Rému- ablakomon, hát- tok? Egy óriás- dott dobozom g- val ragadott.

tűnk s egyszer- remüetemre m- saskesélyű látó- nek. Gulliver a halálra, mert- madarak bizo- rajtad! Ugy is- gondoltam.

A harefa keveré- marakodás hev- poityantak.

Már azt hit- mikor ismét a- házikómmal eg- sen uszkáltam- ba kiáltoztam- lengettem a ze- rel, se távol- hajót.

Vagy egy- lódtam a vize- csak érzem, he- a dobozom. E- ban nem egy- neu egy me-

Csak hogy e- könnyen, mint

Végre nagy- tak a házikóm- segítségével fe-

Egy angol- találtam maga- apróknak tunc- tekhez szokott- szinte szédült- tétől.

A kapitány- jébe és erősít- sze, amikor el- beszélni s el- zák fel az

mat a "skatu- a kapitány- fölötti ijedsé- az eszemet.

A matrózok- ték magukat

KIS FIUKNAK, KIS LÁNYOKNAK

Gulliver utazása

Az apród egy napon kivitt utazó dobozomban a tengerpartra, hogy én is élvezhessem a végtelen tenger látását. Kinyitottam nappalim ablakát és bánatos pillantással, me rengve nézegettem a habok játékát.

— Miért busulez, Gildrig! — kérdezte résztvevően a jólelkű apród.

— Fáj a szívem! — feleltem busan. A honvágy epeeszt.

— Ó jaj, jól tudom én, hogy mi megy végbe a lelkedben, — felelte szomorúan az apród. Se apám, se anyám, egyedül állok a földön...

Ezzel eltávozott az apród. Nyilván sétálni ment, egyedül akart lenni bus gondolataival.

Jó magam voltam valami vidám. S hogy gondjaimat elűzzem, lefeküdtem aludni. Nem tudom mennyi ideig alhattam. Egyszerre csak érzem, amint egy ismeretlen hatalom skatulyástól fölemel a magasba. Rémülten kihajoltam az ablakomon, hát uramfia, mit látok? Egy óriási sas belekapaszzkodott dobozom gyűrűjébe és magával ragadott. Repültünk, repültünk s egyszerre csak legnagyobb rémületemre még két hatalmas saskeselyű látok közeledni. Nesze neked, Gulliver, most készülhetsz a halálra, mert ezek a ragadozómadarak bizonyára összevesznek rajtad! Ugy is történt, amint elgondoltam. A hatalmas sasok hareba keveredtek miattam s a marakodás hevében, a tengerbe pottyantak.

Már azt hittem végem van, a mikor ismét a felszínre kerültem, házikómmal együtt s szép csendesen uszkáltam tova a vizen. Hiába kiáltoztam segítségért, hiába lengtettem a zsebkezdőmet, se közel, se távol nem láttam mentő hajót.

Vagy egy óra hosszat hanykoltam a vizen, midőn egyszerre csak érzem, hogy ismét emelkedik a dobozom. Ez alkalommal azonban nem egy sas karmai közé, hanem egy mentő hajóra kerültem.

Csak hogy ez nem ment ám oly könnyen, mint ahogy elmondom.

Végre nagynehezen lyukat vágtak a házikómba s egy mentőkötél segítségével felhúztak a hajóra. Egy angol kereskedelmi hajón találtam magam. Az emberek oly apróknak tűntek fel óriási méretekhez szokott szememben, hogy szinte szédült a fejem, az ellentétől.

A kapitány bevezetett a fülkéjébe és erősítővel látott el. Persze, amikor elkezdtem össze-vissza beszélni s elrendeltem, hogy hozzák fel az elefántesont butoromat a "skatulyából", azt hitte a kapitány, hogy a hajótörésem fölötti ijedtségemben elvesztettem az eszemet.

A matrózok azonban nem kérétek magukat soká, hanem leszáll-

tak a házikómba és felhozták az elefántesont butoromat a lakosztályomból.

Vacsorázás közben elmeséltem a figyelmesen hallgató kapitánynak Óriásországbeli élményeim.

1706 július 3-án vonultam be szülővárosomba.

A feleségem s a gyermekeimet a földön térdelve csókoltam meg, hiszen 17 méteres broddinguagi barátom után csipetnyi törpéknek néztem enyéimet.

No, de hát lassanként ismét visszazökkenem a rendes kerékvágásba és boldog megelégedésben élveztem enyéim szeretetét és az édes otthon melegét.

— VÉGE. —

Az aranszakállu ember

Volt egyszer egy király. Ez a király csináltatott egy kutat, de a kutból víz helyett tej jött. A királynénak nagyon jó szíve volt, kihirdette országában, hogy a kinek teje van szüksége, mehet és merithet. Oh, mily boldogok voltak azok a gyermekek, kiknek szülei szegények voltak, mert természetesen tehenök nem volt és tejet azért eleget kaphattak.

De boldogságuk nem tartott soká, mert a királyné meghalt, a király pedig újból megnősült és a milyen jószívű volt az első királyné, olyan kőszívű volt a második. Rábészélte királyi férjét, hogy a

kutat kerítsék be és a tejet pénzért adják, mert az nagy haszon lesz. Ugy is történt, bekerítették a kutat és ingyen tejet senki sem kapott többé, még őrt is állítottak hozzá, hogy éjjel valaki fel ne törje. És ime mi történt. Egy regelen az őrt jelentette a királynak, hogy egy aranszakállu ember megjelenik és a vedrét telemeríti s azután eltűnik. Erre a királyné mérget adott és megpirongatta a katonákat, hogy egy embert se bírnak megfogni. Ekkor a király gondolt egyet és kihirdette, hogy aki megfogja az aranszakállu embert, az nagy pénzüsszeget fog kapni. Volt erre nagy vállalkozás; közlegények pénzért, tiszték a királyi kegyért versenyeztek az üldözésben, de sikertelenül. Végre mikor már mindenki megpróbálta egy eigánykatonát kért kihallgatást a királytól, melyet a király meg is adott neki. Kérte a királyt, hogyha neki megadja, amit ő kér, akkor ő megfogja az aranszakállu embert. Ekkor a király kérdi:

— Mire van szükséged, fiam.

A eigánykatonája így felelt:

— Egy jó táll kirántott esirke-re és vagy öt liter borra, meg egy kalitkára, melybe bezárom.

— Meglesz, fiam — felelt a király.

Eljött az este, a katona felfegyverkezett és elfoglalta helyét, a király pedig elküldte neki a kívánt dolgokat egy kis asztalkán és a nagy aranykalitkát. Ekkor a katona leült egy sarokba és tette magát, hogy alszik. Az aranszakállu ember pedig megjelent az ő vedrével, meglátja az asztalon a jó esirkét, szétnéz és látja, hogy a katona alszik, nagyot fohászodott és leült enni és megkóstolta a bort, nyelvvel esattanott egyet és így szólt: Ez aztán a vacsora! Beesapom mosta barna katonát. Böven evett a husból és a bor jól esett, mert szivesen nyeldeste, a katona pedig nevette s gondolta, hogy csak igyál! Egy szer fel akart állni a székről, de csak visszaesett, mert berugott és szépen elaludt. A katona pedig fogta a székekkel együtt és betette az aranykalitkába. Mire felébredt, már a királyi palotában a király gyönyörködött a szép szakállában és a eigánynak kifizette az ígért összeget és egy hegedűt is adott neki s azzal elboacsajtotta. A eigány boldogan jelentkezett az apja kunyhójában.

Adomák

Ez is meghívás.

Józsi elküldi a mamaája, hogy nevében hívja meg Potyondiékát vacsorára.

Józsi elmegy és hiven átadja az üzenetet.

Potyondi: Tehát szerdán este?

Józsi: Igen.

Potyondiné: És hány órakor?

Józsi: Azt nem tudom, de korán, mert a mama azt mondta, hogy szeretne a histórián tul lenni.

Hát még!

Vendég: Oh de remek ebéd! Mennyi mindenféle!

A kis Karesi: Hát még ha lát-

ná, hogyan eszünk mink, a mikor ninesen vendég!

A meleg kávé.

Kisleány: Nem kell a kávé! már egészen hideg!

Nevelő: Csak egye meg! Hideg kávéból megszépülnek a lánykák.

— Ugy! Akkor maga kis lánykorában csupa meleg kávé italtott.

Az idős nővér.

Ládike: Te Ella, mi lesz a nővéreddel!

Sídike: Miért?

Ládike: Már ideje lenne, hogy megint egyszer tartson egy születésnapot!

A vak hegedűs

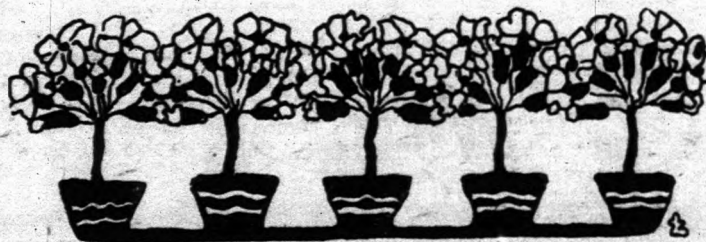
Egy zenélő koldus
Mindkét szemére vak
Bekopogtat hozzánk
Minden pénteki nap.
Sápadt, vézna kis lány
Zsámolyt hoz utána,
Leülteti szegényt
Házunk udvarára.
Törött hegedűjét
A kezébe adja,
Világtalan koldus
Rákezd im' a dalra.

Hallunk sok fájdalmas
Bugó melódiát,

Hisz mindenik hangja
Szívén, lelkén megy át.

Ha kevés jut neki,
Nem válik haraggal,
Szerény filléridet
Megköszöni dallal.

Egyszer, majd ha netán
Hozzátok is benén,
S meghuzódik halkan
Ajtótok küszöbén:
Ki ne kergessétek
Fogadjátok szépen.
Igy szokott köszönni:
— Az Isten nevében!

IRTA
CROKER M. B.

JASRA GYÖNGYÖK

(Folytatás.)

FORDITOTTA
NOVELLY RIZA

Az a leány, akit otthon rokonai féltve őriztek, azt kívánja tőlem, hogy ifjú életét kiszolgáltassam egy pestisbarakk borzalmainak és veszélyeinek. Ha az Isten meg is óvna a ragálytól, akkor is megőregedve, szomorú szívvel kerülne ki e borzalmas helyről.

— Oly nagyon csak még sem vénülhetek meg e néhány hónap alatt — vettem oda gunyosan.

— S mi lenne az állásával? Azt hiszi, hogy szívesen fogad magához egy hölgy valakit társalkodónak, akiről tudja, hogy egy pestiskórházból érkezik?

— Ön igazán szíves, hogy ennyire szíven viseli az én ügyemet, de mondja uram, mit törődik annyit velem, az idegennel?

— Ez kötelességem és... és nem tehetek róla, de nem eselkedhetem másképp.

— Nem, ön igazán nem eselkedhetik másképp, — kaptam meg a szót diadalmasan. — Ön fölvesz a kórházba a gondoskodók foglalkoztatásomról.

Egy pillanatig hallgattam, majd rábeszélő hangon folytattam:

— Nincs joga ahoz, hogy vizsgálataimat. Hova menjek egymagamban ezen az ismeretlen vidéken s ebben a házban sem maradhatok egyedül, táplálék nélkül, a patkányok között. Nem is volna más választásom, a kórházba kell mennem.

— Igen, belátom már, hogy önnel hiába vitatkozom. Elhatároztam, hogy keresztülvisszi az akaratát, ha az életébe kerül is és nem tágit. Jó, legyen hát úgy, amint ön akarja. De akkor be kell oltatnom.

— Természetesen. Akár hatszor is, ha kívánja — válaszoltam elszántan.

— Önt a női osztályban alkalmazzuk majd. Az ellátás igen egyszerű, a munkaidő hosszú és fáradságos s emellett a gyógyszerésznők zsarnokságát is el kell tűrnie.

— Jó, hogy ezt mind tudomra adja, de biztosíthatom, hogy fény üzésre amúgy sem számítottam s mindenre kész vagyok.

— Könnyen megeshetik, hogy a pestist is megkapja s belehalhat...

— Akkor legalább jó ügy szol-

gátában halok meg, — feleltem büszkén. — Én egyedül állok a világon; életemnek senkire nézve sincs értéke, mert szüleim nem élnek s közeli rokonaim sincsenek. Ha meghalok, senki sem siratna meg s különben is eléd idős vagyok már ahoz, hogy önállóan határozzak életem fölött. Nekem csak

a saját lelkiismeretemmel kell számolnom.

— Ön igazán nagyon önálló és határozott; de ha más nem is törődik önrel, nekem korántsem mindegy, hogy meghal-e, vagy életben marad.

Gőgös pillantással mértem őt végig. (Vége köv.)

A KECSKE.

(Folyt. a 4-ik oldalról.)

ked, hát szépen lefeküdni az ágyacskába és elbuvinkálni, bizony, mek, mek... holnap azután megint kimegyünk a friss füves-kére me-e-e, de most már hallgass, bűdös kecske, mek, mek, mek!

Az ajtó újra kinyílt és a hang rémülten suttogta:

— Kiujult a roham! Dada orvosért, orvosért! Vér, vér, csupa vér...

A dada véglegesozogott a konyhán és esapzott szoknyaival már ringott át az alkonyodó udvaron. Kell rákezdenie a kecskének. Már

A konyhában most valaki megállt, a diák ajtaja előtt. Negyverta be, felpattant a székről és kilépett:

— Oszendesen uram, tudom csak menjen be, én majd mekegek.

A diák leguggolt a konyhában és erős, telt-hangon rázendítette:

— M-e, mek, mek.

Megijedt. A kecske nem így mekeg. A gyerek rögtön ráismer. És most már esendesen, vékonyan elhuzta:

— Me-e-e, me-e-e, mek, mek, me-e-e...

A szíve úgy vert, hogy abba kellett hagynia. Figyelt. A másik szobából kihallotta:

— Hallod, hallod, a gidó. Aranyom, aranyom, vedd fel a szemcskedet. Hát nézz reám! Nézz reám! nini, a gidó.

— Elmulik... Istenem... szenteséges Krisztusom...

— Ó, milyen számár vagy. — mondotta a diák magában, hogy csak így tudsz!

Felállt, nagyot lélegzett, újra leguggolt az ajtó felé:

— Mee-e, me-e-e, mek-mek, me-e-e, me-e-e, mek mek. Me-e-e, mek.

De az ajtó kitárult és egy görcsösen felsukló hang zokogta feléje:

— Köszönöm, ó köszönöm, uram. Nézze. Hideg. Hiába mekeg. Szép kis angyalom! Már egészen hideg.

SÜRGÖNYILEG

vagy posta útján KISS EMIL BANKÁR legpostosabban és mindig a legalacsonyabb napi árfolyam mellett küld pénzt Magyarországra.

HAZAUTAZÓ

magyarok a legteljesebb mértékben KISS EMIL BANKÁR IRODÁJÁBAN részesülnek és a pénzüket ott váltják be a legelőnyösebben.

ÓHAZAI

ügyek a legszakosítottabb KISS EMIL BANKÁR IRODÁJÁBAN KÉSZÜZNEK, mert az ő budapesti irodája minden okirat kihozataláról gondoskodik.

Irjon az alábbi címre:

KISS EMIL

BANKAR

133 SECOND AVE., NEW YORK

Felhő asszony.

(Folyt. a 7-ik oldalról.)

— Derék, — hebegte, — örülök: de mit szól majd a főerdész?

El volt rá szánva, hogy végső esetben megvesztegeti a vadórt, csak hogy el ne cressze. Ennek a formáját kereste kapkodó zavarában.

A vadór nagyot nézett; rácsudálkozott Petőre.

— A főerdész ur?! Mit tudhassa ő, hogy idekint mi történt? Különben kisebb baja is nagyobb most öneki az effélénel. A felesége után fut, — tette hozzá tompított hangon, mintha titkot sugna meg.

Pető őszerezzent. Megállott.

— Mit mond? — kérdezte izgatottan.

A vadór halkán felelt, mintha azt akarná, hogy a bokrok se hallhassák:

— Otthagytam az asszonyt a múlt héten, olyan asszonyt az, mint a felhő, a melynek nincsen egyhelyben maradása.

A bokrok közt suttogás támadt. A surranó szélköltyők adták tovább egymásnak a felhőasszony esetét.

Petőnek úgy rémlett, mintha valaki halkán kacagott volna. A lelke legfenekeén hangzott az a kacagás; a káröröm

kacagása. De azért tele volt az nyilaló fájással az után az állhatatlan felhőasszony után, akit most mégsem láthat viszont, ha már az új urát is otthagytja. Akkor nincs is minek erőltetni a vadór szerepét.

Kezet nyújtott a vadórnek és a vállára dobta az odakinált puskát.

Ment a sötét erdőn át a hallgató nagy esendben... A magasban elriogta magát egy nyersszavú gém, amely a pusztai vizek felé huzott. A hold éppen kibujt az erdő gerince fölött s rávilágított egy kis fehér felhőfoltra, amely márványszínt képzeltetett az alakjával.

Pető a felhő-asszonyra gondolt, őt látta ott fent, holdfényben fürödve.

Valahol messze egy róka kezdte meg vakogni a holdat...

Rejtvények.

I. KÉPREJTVÉNY.

2. VERSES REJTVÉNY.

Nincs, csupán egy kereke,
Huzhatod, vagy toltatod;
Ez a jármű, különös:
Majdnem mindig nyikorog.
A legelső két betűt
Vágjad a nevéből el:
Lesz olyan szövethézés,
Mely valami jót művel.

Ismét vágj el egy betűt:
Látod most ökör nyakán;
Ez a szerszám hogyha nincs:
Kenyérünk se volna tán.

TALÁLÓS KÉRDÉSEK.

Melyik bor az, a mely nem mustból lesz?
Melyik ló az, a mely két hengeren jár?

Május 30-án megjelent rejtvényeink megfejtései: 1. Ácsorgás; 2. Ha a föld isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta; 3. Testvériség.

Helyesen fejtették meg: Miss Elisabeth Stilika Cleveland, O., Kopcsák Istvánné, Munson, Pa., Szirbek K. János, Hegewich, Ill., Galay Ilonka, Gary, W. Va., Horváth Gizella, Youngstown, O., Róthfisher Sándorné, Bellflower, Calif., Mr. Charl. Wanchura, Chicago, Ill., Mrs. Szabics, Mertins Ferry, O., Farkas János, Clifford, Ill., Kozma István, Ceveland, O.

A gazdag...
ezer sz...
sal. Az illa...
nem viasko...
az őserdő...
ságu fáján...
tában, nyá...
ágak köré...
kigyó pibe...
tésben, ug...
tag, nedve...
testként...
gó, terpezk...
nehéz, a k...
voli gyümé...
teleknek...
erdős izu...
ben borult...
tredális ha...
gatta a de...
komor, mé...
jósan hig...
föli is...
érekönyö...
tekre, aki...
rül áll...
nyorog...
gelen jár...
Minden...
kötő part...
esos rakt...
főkon, ar...
ló kátrán...
pihentek...
kőparton...
bőli óriás...
várva az...
szálait, a...
kőkemén...
gőzni k...
rágban...
olasz, ra...
vállukop...
lenyomta...
szakállu...
det látsz...
olasz m...
bercegek...
angol m...
szonnadr...
bonyban...
ben, m...
bűszke...
tára ber...
bol — p...
kipácolv...
puos...
esillogó...
ember...
ben főt...
sárgaréz...
romlevé...
felhasit...
jára áll...
ját kím...
déli nap...
lóra for...
kutya...
tette id...
A nag...
gu zaga...
torony...
esengő...
berrég...
cakkoka...
A hossz...
hajó je...
teherho...
gák, ut...
kéréske...
egy-ké...
anyóka...
hogy az...
Már

AZ ANGOL HÖLGY.

A gazdag párazatu levegőben ezer szag keverődött egymással. Az illatok nem küzdöttek, nem viaskodtak egymással. Mint az őserdő templomtorony vastagságu fájának emeletnyi lomboszában, nyálkás testét a deréknyi ágak köré tekerve, száz és száz kigyó pihen békés, tunya emésztésben, úgy hevert a kikötő vastag, nedves levegőjében — száz testként — száz illatnak kanyargó, terpezkedő esője. Az olajnak nehéz, a kátránynak facsaró, távoli gyümölcsöknek édes, hajóköteleknek sósan maró, ázott fának erdős izü szaga zagyva rétegekben borult egymásra. A nagy katedrális harangja most zugta, kongatta a delet és a nagy harangnak komor, még a déli melegben, olajosan hig, sziruposan lágy tenger fölött is ünnepélyes szava súlyos éreklőnyegként borult a köszöntekre, akik a világító-torony körül állottak, hogy állandóan könyörögjék Isten kegyelmét a tengeren járók számára.

Mindenféle nép kavargott a kikötő partján, a nagy tárházak rásos raktárudvarán, a karesu módokon, amelyeknek tengerbe nyuló kátránynyal festett nagy betűk pihentek és a meredekre épített kőparton, amelynek gránitkockáiból óriási vaskarikák lógtak alá, várva az érkező hajók nagy kötélszálaikat, amelyek a tenger vizétől kökemény testükkel beléjük fogózni készülnek. Két vászonnadrágban, mezitelen felső testtel olasz rakodómunkások jártak itt, vállukon nehéz teher, amely egy lenyomta testüket, hogy kormos szakállu arcuk szinte a poros földet látszik érinteni. A sok piszkos olasz munkás közt szinte királyi hercegek módjára ácsorogtak az angol matrózok mosott, fehér vászonnadrágban, tiszta kék zubbonyban, puha, götött fehér ingben, melynek öblös nyakából büszke nézéssel emelkedett ki tisztára beretvált arc, hol hófehéren, hol — pálinka gőzétől megfőzve, kipácolva, — bronz-veresen. Papposos, burnuszos tunyaságában is esillogó szemüdiófaszínű arabs ember nagy einkannában napközben főtt édes kávét árult, odébb sárgarézfülbevalós négerék citromlevet csepegtettek az osztriga felhasított belsejébe. Cövek módjára álló rendőrök fejük ércsisakját kinálták tükkörként a fényes déli nap sugarainak... Egy a mólóra forduló társzekér faráról kis kutya vidám vakkantással ijesztette idegen szekerek lovait.

A nagy harangnak tömött hangja zuga most elállt. A világítótorony mellett kicsiny villanyos csengő szólalt meg és éles, ezüstös berregéssel vékony hang cikkcakkokat küldött a levegőbe... A hosszú éles esengetés az indiai hajó jövetelét jelezte. Révésznek, teherhordó munkások, piaca szolgálak, utasra éhes kocsisok, a nagy kereskedőházak kiküldöttjei és egy-két fekete fejkendő vézakozó anyóka most mind a mólóra tölült, hogy az idegen óriást fogadja. Már érkezett is a hatalmas...

körötte fehér habtajték vált ki a vastag zöldes-kék vízben, feje fölött a tornyos kéményből kavargó fekete köszénfüst bodrozódott muló fekete felhővé. A hajó kürtöje befubogott a várakozó kikötővárosba, hatalmas szavával vandégjogot, de egytuttal tiszteletet is követelven magának.

Most már megállt a hajó. Sok hónapnak, sok hétnek, sok éjszakának, sok nappalján rejtseztelenül hajált előre a tengeren. Idegen földeket hagyott el, ismeretlen sorsu népeket, távoli fáknak, virágoknak, fenevadaknak és tarka tollu madaraknak titokzatos társadalmát hosszu utján maga mögött hagyta. Egyes esillagoktól elbueszott, másokat köszöntött végetérhetetlen utján és mig Ázsia partjai mellett uszott, százféle emberi nyelv danája ve-

rődött vissza hatalmas testének fántjain. Vallások, fajok és népszokások viaskodtak utjának mentén, idegen istenek drágaköves tumplomai rabló fehér katonának tárták fel ajtajukat, nagy járványok, nagy városokat borítottak feketébe, gyermekek születtek, harcosok elesetek, asszonyok nyöszörögtek — a hajó csak ment. Véget érhetetlen utján feltartóztatlanul ment előre... És most megállt.

Hónapoknak, heteknek és veszedelemnek nagy utja után egyetlen pere alatt állt meg az óriás. Mintha a háborgó vizeken való időtlen vándorkísérlet ezért lett volna, az érkezőnek ez egyetlen gazdag feszült perccéért.

Kemény hajókötelek csapdosták a tenger erős vizét. Viskónyi nagy szü esónakok, amelyek eddig fe-

hér fényű játékszerként himbálóztak a "Ceylon" oldalán, most alászálltak a vízbe, hágcsók, létrák kusztak elő a hajó titokzatos testétől, még visító, ordító, parancsnoló emberi hangok is hallatszottak onna. A kikötő talajáról apró mozgó hidak alázatosan járultak a hajótest sok nyílt szája elé. Most kalapálás hangja hallatszott. A sok apró hidat odaverték a jövevény testéhez, az indiai hajó most már egy volt a szárazföld testével.

Hidakon és esónakokon egyenruhás emberek tolongtak a nagy hajótestbe... Még nem volt szabad kiszállni... Az európai királyi hatóságai előbb megvizsgálták a nagy hajót. Megnézik, mit hozott magával távol Ázsiából, megkérdezik tőle, a hosszu ut alatt mi minden történt óriási testén és aggodón szemlélik mi minden hever borzasztó gyomrában.

Meg kell előbb tudni mindent. Mindent meg kell tudni... Meg kell tudni: a tengerészek nem zenedültek-e parancsnokló kapitányuk ellen, kártyázás közben nem gyilkoltak-e. Az utasok közt ttvajjon nincsen-e bombavető, vallásalapító vagy pesties beteg? És fontos a tárgyakkal is tisztába jönni. A bódító illatú kávészem, a sokaságukban esörgő fehér rizsgolyócskák, az andaliton édes keleti cukrok, a különös színű vastagleves gyümölcsök, a halvány-piros korallók, a könnyező gyöngyök, a súlyos himes szőtselymek vajjon megfizetik-e ők mind a vámpénzt, a mint azt a király kívánja és a min az dukál is. Vám-és fuvarlevelek — emberekről, állatokról és tárgyakról számolván be — rendbenlevőknek igazolják őket mind!

Rendben volt minden. A révkapitány és trabantjai úgy találták, hogy rendben van minden. Szabad kiszállni.

Tisztelegnek... A hajókapitány és a révkapitány fehér keztücs keze összeér. Az indiai óriás ajándék selyemkendőket már az európai király zászlóját huzza fel lobogtatva legmagasabb árbcának rudcsúsára. Alant a kikötőparton a várakozás feszültsége izgalmasan da dogó zsvájban oldódik meg.

— Kiszállni! — vezényli a hajó kapitánya...

És ekkor a hetedik emeleten elterülő fedélzet vékony fehér vas-korlátjához egy hölgy lép. Csak egy pillanatig látni, amint a hajó sok fehérségében is fehéren felvillan az ő fehér ruhája, fehér arca... Csak egy pillanat... A következőben a hölgy fehér keze már belekarol a fedélzet fehér párkányába. Átalveti magát azon és fejestől előre már is bukik alá az álló hajó körül megnyugodott tenger vizébe. Úgy szállott alá, mint egy fehér sirály és amikor repülésének végén örökre a tengerbe merült alá, a hölgy karesu testével csak annyi léket végott a vízben, amennyin éppen egy lehet, egy sóhaj — az utolsó — bujbatik fel a magasba.

Az angol hölgy egyenesen Indiából jött a nagy hajón.

ARVA. Terka néni nagyon elszomorodott a levelén, annyira, hogy neki is majd megszakadt a szive. Higgye el, kis lány, Terka néni nagyon, nagyon szeretne magán segíteni, de ez lehetetlen anélkül, hogy édesapjának ne legyen tudomása róla. Hisszen neki kell a helyzetben segíteni. Irja meg Terka néni a papa címét és írja meg azt is, nem-e lesz belőle baj, ha levelet írok neki.

Ha jönnek látja, mondja meg édesapjának, akit nagyon jó embernek képzel el Terka néni, hogy ír tmár nekem levelet és a tanácsomat kérte a maga jövőjét illetőleg. Nincs ebben semmi elítélni való és a papa is bizonyára megérti őt, ha szól neki. Irja meg továbbá, milyen idősök a testvérei és hol van az a farm, ahol élnek.

Levelét OKVETLEN várja Terka néni. V. VAJDA, Terka néni nem ismerheti az egyleti alapanyagokat, tehát más tanácsot nem adhat, mint hogy írjon az egylethez a Goodfellow Hallba, W. 25th St., Cleveland O. Ha így se tudja elintézni az ügyét és hiszi, hogy igaz van, adja át a dolgot egy ügyvédnek.

JÓ TESTVÉR. Jövő számunkban bővebben írok a dolgról. L. RUNA. Irjap új levelet. Terka néni nem emlékszik a régre. TÖBB LEVÉLRE a jövő számunkban adunk választ.

PROFESSOR METCHNIKOV

aki az egész világon híres, megállapította, hogyan lehet száz éves kort elérni, jó egészségben maradni és fiatalosan érezni mindvégig. Intézetünk több ismert európai orvos vezetése alatt áll. Azon célból lett megalapítva, hogy a magyarok szenvedéseit segítsen. Alapos vizsgálat alá vetjük mindama betegségeket, melyben honfitársaink szenvednek. Több évi tanulmányozás és munka után megalapítottuk ezt az INTÉZETET a patent orvosságok előállítására, hogy sikeresen megküzdhesünk a betegségekkel. Feltaláltuk a megfelelő gyógyszereket testvéreink gyógyítására minden betegségeknel, hármennyire elhanyagoltak is. Eme gyógyszerek értékét elismerik kiváló SPECIÁLISZTAK is. Össze lettek gyűjtve eme orvosságok alkotórészei az egész föld kerékétől. Egy része Magyarországról, más része Németországból, Olaszországból, Afrikából és Dél-Amerikából és irásbeli JÓTLLÁST adunk, hogy megfelelnék az Egyesült Államok törvényeinek.

NE LEGYEN ELKEDVETLENITVE

ha az orvosok fel is adták a reményt Önt kigyógyítani. — Ha bármikor szüksége van az alant felsorolt gyógyszerekre, vágja ki ezt a hirdetést, tegyen keresztet a kívánt gyógyszer neve után, írja alá nevét és címét és küldje be nekünk. Mindenkor INGYEN állunk szolgálatára és őszinte tanácsot adunk Önnek.

A gyógyszerek neve:	
1. Férfi betegségek:	--- Bármely korban és állapotban.
2. Köszvény:	--- izom- és csuklófájdalmak ellen a test bármely részében.
3. Vérméregzés:	--- Kiütések és bőrbetegségek.
4. Gyengeség:	--- Ifjúkori ballépések.
5. Tüdőbajok:	--- Köhögés, Asthma, Bronchitis és Meghülés.
6. Gyomor:	--- A belek és a gyomor rendbetelesására.
7. Vese bajok:	--- Gyenge vesék és vizeleti-bajok.
8. Bőrbetegségek:	--- Eczema, nyílt sebek és var.
9. Erősítő szer:	--- Gyenge szervezet, vértány és étvágytalanság.
10. Női betegségek:	--- Havi rendetlenlégek, tisztulások és vérzések.

Minden levelezés titoktartás mellett történik.
THE ROMAN MEDICINE COMPANY
 PHILADELPHIA, PA.
 STATION 3.

JÁRT UT, BIZTOS UT.

Ne hallgasson rábeszélésekre, ne üljön fel hitegető, csábító szavaknak, ne próbálkozzék ismeretlen újdon-ságokkal akkor, amikor egészségéről van szó. Ha valami baj, vagy betegség győtri, forduljon bizalommal a világhírű PARTOS PATIKÁHOZ, ahol mindenkor frissen készített, valódi, tiszta és hatásos gyógyszer-különlegességek várnak az Ön rendelésére és elszállításra.

Kövesse azon milliók példáját, akik évtizedek óta mindig a világhírű PARTOLA fertőtlenítő, vértisztító és hashajtó cukorkát használják állandó háziszer gyanánt; kövesse azon milliók példáját, akik a PARTOGLORY idegerősítő, vérképző, izomfejlesztő és csontszilárdító kivonatnak köszönik megromgált idegrendszerük helyreállítását, fogyó idegerejük növelését és teljes szervezetüknek mintegy újjászületését; kövesse azon milliók példáját, akik a PARTOHERB vesefü és gyökértea megbecsülhetetlen egészségvédő szer használatával vették elejét a vesebajok és sok más keletkező bajnak és kövesse azon milliók példáját, akik a Partos Patika lent felsorolt kitünőségeit használják évek hosszú során át, haladjon Ön is ezen az uton, mert ez "járt ut, biztos ut".

Az alanti RENDELESI IVEN fel vannak sorolva a PARTOS PATIKA gyógyszer-különlegességei, töltsé ki, vágja ki és azután a pénzzel együtt küldje be a következő pontos címre:

PARTOS PATIKA 160 Second Avenue,
New York, N. Y.

Vágja ki! Rendeljen ezentul ezen iv szerint! Vágja ki!
PARTOS PATIKA, 160 SECOND AVE., NEW YORK. Kérem ezen RENDELESI-IV alap-ján a következőket azonnal szállítani:

- PARTOLA, fertőtlenítő, vértisztító és hashajtó cukorkát, ára \$1.10
- 6 dobozzal \$5.50 a biztosítási díjjal együtt
- PARTOGLORY, idegerősítő kivonat, üvege \$1.25, 5 üveggel \$5.00
- HERKULES, a legújabb és legfinomabb valódi Partos-féle Gyomor-
erősítő, ára egy üveggel 2 dollár, hat üveggel 10 dollár, 12 üveg-
gel 18 dollár.
- LIRO, főfájás elleni cetyákat, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50.
- KÖSZVÉNY fájdalomk elleni Partos-féle szereket, ára \$3.00, dupla
adaggal \$5.00
- PARTONE vasostyát, vérszegénység ellen, ára \$1.50, 4 dobozzal \$5.00
- PARTONIC VASBORT, üvege \$1.50, 4 üveggel \$5.00
- PARTOWILL gyomorpórokat, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- HOFFMAN CSEPPEKET, ára üvegenként 50 cent és 1 dollár
- PARTOBRACET gyöngye férfiak részére, ára \$2.00, 6 dobozzal \$10.00
- PARTOXYL kenőcsöt viszketés, pattanások ellen, ára \$1.10, 6 té-
gelyivel \$5.50
- PARTOZONET, sebek vérsége ellen, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- PARTOCOUGHOT köhögés ellen, ára \$1.10, 6 üveggel \$5.50
- PARTOOUTH SYRUPOT (szőrp- gyermekeknek fogzáskor, üvegen-
ként \$1.00
- PARTOPINET, gyermekeknek köhögés ellen, ára \$1.10, 6 üveg. \$5.50
- PARTOMILKET por alakban, vízzel felhigitva kitünő gyermek-táp-
szer, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- PEMETE cukorkát, köhögés és torokbaj ellen, ára 35c, 3 doboz \$1.00
- KÁRPÁTI MELLTEÁT, ára 60 cent, 2 dobozzal \$1.00
- PARTOS-féle rheuma elleni RUMATIN porokat és PARTOPAINT,
ára \$3.00, dupla adaggal \$5.00
- PARTOS-féle VÉRTISZTÍTÓ PISKÓTÁKAT, ára \$4.00
- PARTOACHE, fülbaj elleni porokat, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- PARTOSWEATET lábizadás ellen, ára \$1.10, 6 üveggel \$5.50
- TRIPLETS KEVERÉKET 3-as számú férfiak részére, ára 1 adaggal
\$3.00, 4 adaggal \$10.00
- TRIPLETS KEVERÉKET, 4-es számú, nőknek anyaméh bántalmak
ellen, ára 1 adaggal \$3.00, 4 adaggal \$10.00
- DODOT és DODOSZÁLAT, férfiak részére, 1 adag ára \$3.50, dupla
adaggal \$6.00
- PARTOPILE aranyér elleni kenőcsöt, ára \$1.50, 4 tubussal \$5.00
- PARTOHERB vesefü és gyökérteát, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- PARTOPAIN No. 1. fájdalomcsillapítót, ára 50c
- PARTOPAIN No. 2. fájdalomcsillapítót, ára 50c
- PARTOCERIN kenőcsöt, ütés folytán támadt dagasztásra, ára \$1.10,
6 tégelyivel \$5.50
- PARTO-BALM OLAJAT, égési sebek ellen, ára \$1.10, 6 üveg \$5.50
- PARTO-BALM KENŐCSÖT sebekre, ára \$1.10, 6 tégelyivel \$5.50
- PARTOWORMOT, giliszták elhajtására, ára \$1.10, 6 adaggal \$5.50
- PARTOTAPET, pántlikagiliszta ellen (felnőttek részére) dupla
adaggal \$5.50
- NOVET, ágybavizelés elleni szert, ára \$1.50, 4 üveggel \$5.00
- PARTOS-ASTHMA, nehéz lélegzés elleni szert, ára \$1.50, 4 üveg \$5.00
- PARTOS-féle SÓBORSZESZT, ára nagy üveggel \$2.00, kis üveg-
gel 50c. és \$1.00
- PARTOS-féle Egri Császár Szemvizet, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00
- PARTOLIN, haj, bajusz és szakáll növesztőt (kenőcs), ára \$1.10, 6
tégelyivel \$5.50
- HAIRTONIC hajápoló vizet, \$1.10, 6 üveggel \$5.50
- PARTOS-féle HAJTISZTÍTÓT, ára 75c
- PARTOCREMÉT nappali használatra, ára \$1.10, 6 tégelyivel \$5.50
- PARTOCREMÉT, éjjeli használatra, ára \$1.10, 6 tégelyivel \$5.50
- PARTO-SZAPPANT, növény-balzsam arcszépítő szappant, ára 35c.,
3 darab \$1.00
- PARTOPASTÁT, a leghellemesebb fogtisztítót, ára 35c, 3 drb. \$1.00
- ELZA-VIZET, a haj természetes színének visszaadóját, ára \$1.50, 4
üveggel \$5.00
- PARFUMOT, rozsdát, ibolyát, orgonát, rózsát, ára \$1.00 és \$2.00
- PARTOS-féle valódi DIÓFA OLAJAT, ára \$1.00
- BAJUSZPEDRÓT, ára 35c., 3 dobozzal \$1.00
- BAJUSZKÖTÖT, ára 50c, 75c. és \$1.00
- BAJUSZKÖTÖT, ára 50c., 75c. és \$1.00
- PARTOMINT szájmossa vizet, egy üveg ára 50 cent
- PARTOCORN tyukzemirtő és hörkeményedés elleni szert, ára 35c.,
3 üveggel \$1.00
- ARCFINOMÍTÓ PUDERT, fehérét, rozsaszint vagy krémet, ára
\$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- PARTOS-féle speciális VILLANY-GÉPET \$10-tól \$15-\$20 és \$25-ig
- PARTOS-féle speciális GUMMINARISNYAT, egy lábra 6, 10 és 15
dollár, mindkét lábra 10, 18 és 28 dollár. — (Mérték veendő és
a pénzzel együtt beküldendő)
- PARTOS-féle speciális HASKÖTÖT, ára \$5.00-tól \$15.00-ig
(Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő)
- PARTOS-féle ELSŐRENDÜ SÉRVEKÖTÖT, agypótlás \$5.00, két al-
dala \$10.00 (Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő)
- PARTOS-féle SPECIÁLIS SÉRVEKÖTÖT, agypótlás \$12.00, két al-
dala \$25.00 (Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő)

A fenti rendelés iránt
Nevem
Várom
Mennyiség, utra vagy lea
Állam